

Διεύθυνση Κοινωνικής Μέριμνας

Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης

Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Δομή «ΓΕΦΥΡΑ»

Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Στερεάς Ελλάδας

«Έκθεση Αποτελεσμάτων Έρευνας στα Παραρτήματα Ρομά της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας»

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2024

1
Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Περιεχόμενα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Θεωρητικό Πλαίσιο	5
1.1 Η ανθρωπογεωγραφία των Ρομά στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας	5
1.2 Κέντρα Κοινότητας (Παραρτήματα Ρομά)	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Μεθοδολογία της έρευνας	9
2.1 Σκοπός της έρευνας	9
2.2 Ερευνητικά Ερωτήματα	9
2.3 Μεθοδολογική προσέγγιση	10
2.4 Στάδια διεξαγωγής της έρευνας	10
2.5 Ερευνητικό Εργαλείο	11
2.6 Ζητήματα ηθικής και δεοντολογίας	11
2.7 Ανάλυση ποιοτικών δεδομένων	12
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. Παρουσίαση αποτελεσμάτων	13
3.1 Προϊστάμενοι / Υπεύθυνοι έργου Παραρτημάτων Ρομά	13
3.1.1 Ερωτήσεις κλειστού τύπου	13
3.1.2 Ερωτήσεις ανοικτού τύπου	20
3.2 Συντονιστές Παραρτημάτων Ρομά	21
3.2.1 Ερωτήσεις Κλειστού Τύπου	21
3.2.2 Ερωτήσεις ανοικτού τύπου	27
3.3 Διαμεσολαβητές Παραρτημάτων Ρομά	28
3.3.1 Ερωτήσεις Κλειστού Τύπου	28
3.3.2 Ερωτήσεις ανοικτού τύπου	31
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. Παρουσίαση αποτελεσμάτων	32
4.1 Συμπεράσματα	32
4.2 Συγκεντρωτικά Αποτελέσματα Ερωτηματολογίων	34
4.2.1 Υλικοτεχνική Υποδομή.....	34
4.2.2 Εκπαίδευση και Κατάρτιση του Προσωπικού των Παραρτημάτων Ρομά.....	34
4.2.3 Προβλήματα και Δυσλειτουργίες Παραρτημάτων Ρομά.....	34
4.2.4 Προβλήματα που προέκυψαν κατά τη διάρκεια της πανδημίας	34
4.2.5 Χαρακτηριστικά Πληθυσμών Ρομά που εξυπηρετούνται στα Παραρτήματα Ρομά και Δράσεις Εξυπηρέτησής τους στα Παραρτήματα Ρομά.....	35
4.2.5.1 <i>Εργασία & Απασχόληση</i>	35
4.2.5.2 <i>Ιατρική Περίθαλψη</i>	35

4.2.5.3 Εκπαίδευση	35
4.2.5.4 Στέγαση & Διαβίωση	36
4.2.6 Συμπεράσματα από τη συνεργασία των Στελεχών των Παραρτημάτων Ρομά, με τους Πληθυσμούς Ρομά.....	36
4.3 Προτάσεις για τη βελτίωση της λειτουργίας των Παραρτημάτων Ρομά	36
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	38
ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ	38
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....	39
Έντυπο Ερωτηματολογίου προς Παραρτήματα Ρομά	39
Πίνακας περιεχομένων διαγραμμάτων και πινάκων	54

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Κοινωνική Ένταξη και Μέριμνα αποτελεί έναν από τους τέσσερις βασικούς άξονες δράσης της Ειδικής Γραμματείας Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά. Στον άξονα της κοινωνικής ένταξης & μέριμνας περιλαμβάνονται υποκατηγορίες δράσεων όπως τα Παραρτήματα Ρομά, Ομάδες Διαχείρισης των Οργανωμένων Χώρων Προσωρινής Μετεγκατάστασης.

Τα Κέντρα Κοινότητας (Παραρτήματα Ρομά) είναι δομές, οι οποίες παρέχουν ολοκληρωμένη υποστήριξη στους πληθυσμούς Ρομά, μέσω ενός συνολικού πλέγματος υπηρεσιών, που έχουν ως στόχο την κοινωνική προστασία και ένταξη σε περιοχές και Δήμους, στους οποίους διαβιούν μεγάλα ποσοστά πληθυσμών Ρομά.

Τα Παραρτήματα Ρομά, ως επέκταση για κάλυψη των επιπλέον αναγκών των κοινοτήτων Ρομά, σε συνέχεια αυτών που δημιουργήθηκαν με την ίδρυση των Κέντρων Κοινότητας, καθώς και οι ομάδες διαχείρισης των Οργανωμένων χώρων Μετεγκατάστασης αποτελούν εξειδίκευση των δράσεων της Ειδικής Γραμματείας Κοινωνικής Ένταξης.

Ως δράσεις εξειδίκευσης και στα πλαίσια χρηματοδότησής τους από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, η Ειδική Γραμματεία σε συνεργασία με την Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού & Παρακολούθησης Δράσεων Ε.Κ.Τ του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης προχώρησε στις διεργασίες ένταξής τους στον Θεματικό Στόχο 9 *-Πρώιμη της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης-* των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Θα πρέπει να επισημάνουμε ότι ο άξονας της κοινωνικής μέριμνας είναι ένας ευρύς άξονας στον οποίο εντάσσονται πολλά επιπλέον πεδία όπως ο πολιτισμός. Για τα πεδία αυτά, με τα οποία η Ειδική Γραμματεία Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά σταδιακά θα εμπλουτίζει το επιχειρησιακό σχέδιο δράσης της, βρίσκεται σε συνεχή συνεργασία με τα συναρμόδια υπουργεία προκειμένου να διαμορφωθούν οι κατευθυντήριες γραμμές του σχεδιασμού και της υλοποίησης σχετικών παρεμβάσεων για την ομάδα των Ρομά.

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η διερεύνηση των απόψεων των στελεχών και εργαζομένων των Κέντρων Κοινότητας (με Παραρτήματα Ρομά) και η ανάδειξη χρήσιμων συμπερασμάτων, τόσο ως προς τη λειτουργία, όσο και ως προς τις ανάγκες για την περαιτέρω υποστήριξη των πληθυσμών Ρομά. Οι στόχοι της έρευνας εστιάζουν στο κατά πόσο καλύπτονται τα αιτήματα και οι ανάγκες των Ρομά, στην επάρκεια των παρεχόμενων υπηρεσιών και στη συμβολή των στελεχών των Παραρτημάτων Ρομά στην επίτευξη των παραπάνω.

Επισημαίνεται ότι τα Παραρτήματα Ρομά σε συνεργασία με τις αρμόδιες Κοινωνικές Υπηρεσίες των Δήμων θα αποτελούν την δομή που θα συνδέει όλες τις παρεμβάσεις που υλοποιούνται για την κοινωνική ένταξη των Ρομά με τη συγχρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και επιπρόσθετα θα αναπτύσσουν δίκτυα συνεργασίας με αρμόδιες υπηρεσίες του δημοσίου τομέα καθώς και άλλων φορέων όπως ΜΚΟ, εκκλησία κ.λπ που ενεργοποιούνται στον τομέα της ένταξης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων όπως οι Ρομά.

Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε ήταν η περιγραφική ανάλυση δεδομένων, η οποία προέκυψε μέσα από τις ημιδομημένες συνεντεύξεις των εργαζομένων στα Παραρτήματα Ρομά.

Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 15 εργαζόμενοι των Παραρτημάτων Ρομά και συγκεκριμένα 5 Συντονιστές, 5 Προϊστάμενοι - Υπεύθυνοι Έργου και 5 Διαμεσολαβητές.

Η παρούσα έρευνα αποτελείται από τέσσερα (4) κεφάλαια. Το πρώτο περιλαμβάνει ένα γενικό θεωρητικό πλαίσιο αναφορικά με τους πληθυσμούς Ρομά στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας και τις υπηρεσίες των Παραρτημάτων Ρομά. Το δεύτερο κεφάλαιο αφορά στη μεθοδολογία της έρευνας. Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας και στο τέταρτο κεφάλαιο διατυπώνονται τα βασικά συμπεράσματα και οι προτάσεις των συμμετεχόντων στην έρευνα αναφορικά με τη βελτίωση της λειτουργίας των Παραρτημάτων Ρομά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Θεωρητικό Πλαίσιο

1.1 Η ανθρωπογεωγραφία των Ρομά στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ο γενικός πληθυσμός ανέρχεται για το 2023 σε 504.167 άτομα. Σύμφωνα με την έρευνά μας στα παραρτήματα των Ρομά εκτιμάται περίπου ότι ανά μήνα εξυπηρετούνται 1.675 άτομα. Αναλυτικότερα σύμφωνα με τις απαντήσεις που λάβαμε, μέσο όρο την ημέρα εξυπηρετούνται οι ακόλουθοι:

Περιφερειακή Ενότητα Φθιώτιδας: Στη Περιφερειακή Ενότητα Φθιώτιδας δραστηριοποιούνται δύο Παραρτήματα Ρομά:

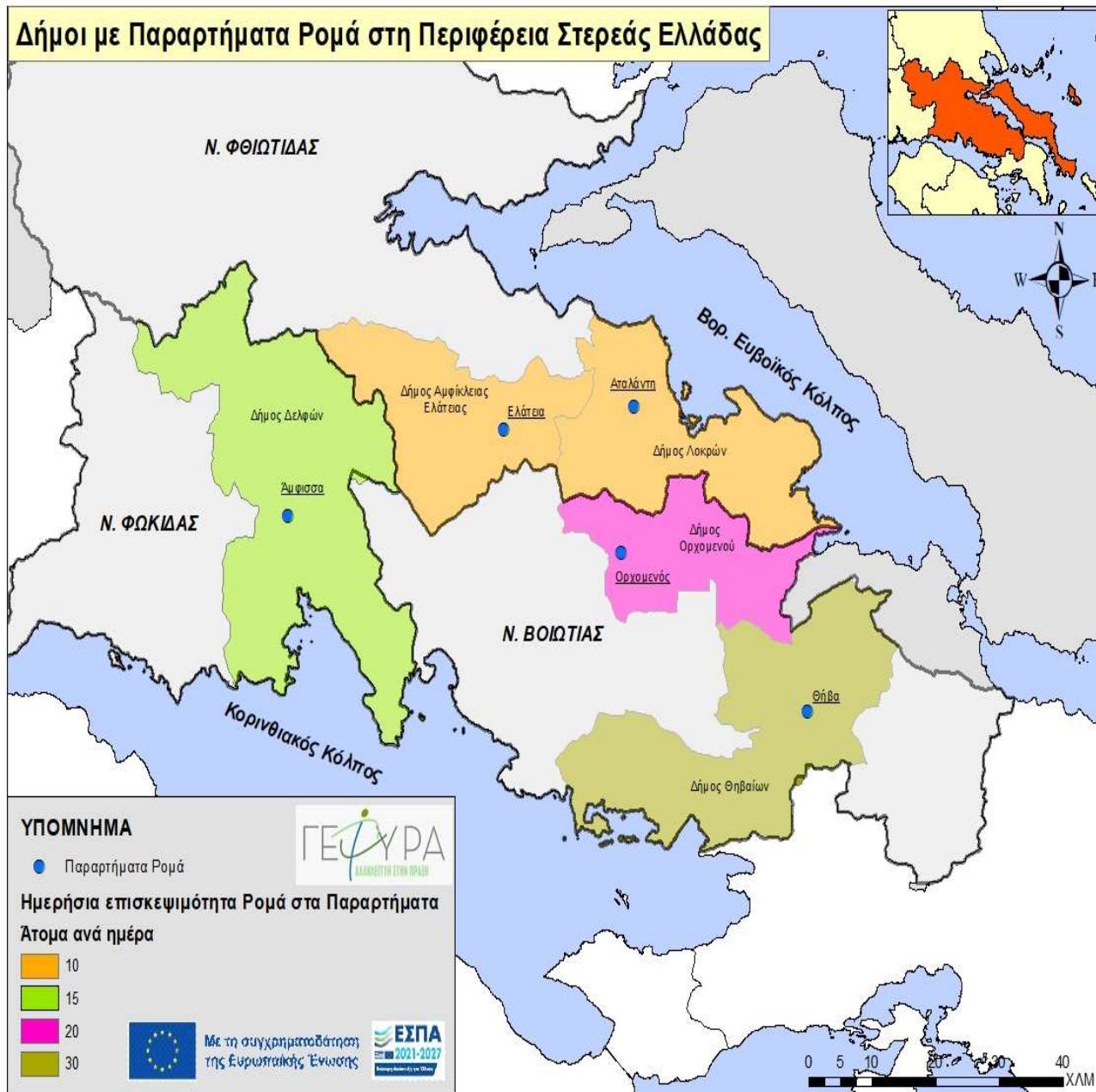
- α) Στον Δήμο Αμφίκλειας- Ελάτειας όπου εξυπηρετούνται περίπου 10 άτομα
- β) Στον Δήμο Λοκρών όπου εξυπηρετούνται περίπου 10 άτομα.

Περιφερειακή Ενότητα Βοιωτίας: Στη Περιφερειακή Ενότητα Βοιωτίας δραστηριοποιούνται δύο παραρτήματα Ρομά :

- α) Στον Δήμο Ορχομενού όπου εξυπηρετούνται περίπου 20 άτομα
- β) Στον Δήμο Θηβαίων όπου εξυπηρετούνται περίπου 30 άτομα.

Περιφερειακή Ενότητα Φωκίδας: Στη Περιφερειακή ενότητα Φωκίδας υπάρχει ένα παράρτημα στον Δήμο Δελφών όπου εξυπηρετούνται περίπου 15 άτομα.

Εικόνα 1: Γεωγραφική Κατανομή Παραρτημάτων Ρομά και Ημερήσια Επισκεψιμότητα στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

1.2 Κέντρα Κοινότητας (Παραρτήματα Ρομά)

Τα Κέντρα Κοινότητας είναι δομές, που σχεδιάστηκαν από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) στο πλαίσιο των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΠΕΠ) του ΕΣΠΑ 2014 – 2020 και συνεχίζονται στην Προγραμματική Περίοδο 2021-2027. Με τη λειτουργία τους, επιδιώκεται η ανάπτυξη ενός τοπικού σημείου αναφοράς για την υποδοχή, εξυπηρέτηση και διασύνδεση των πολιτών με όλα τα κοινωνικά προγράμματα και υπηρεσίες, που υλοποιούνται στην περιοχή παρέμβασης. Βασικός σκοπός τους είναι να φέρει τις Κοινωνικές Υπηρεσίες πιο κοντά στον πολίτη μέσα από μία εξατομικευμένη ολιστική προσέγγιση. Γενικότερα τα Κέντρα Κοινότητας θέτουν ως βασικό στόχο την υποστήριξη των ωφελούμενων όσον αφορά την βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και την κοινωνική τους ένταξη.

Πιο αναλυτικά στην αρμοδιότητα των Κέντρων Κοινότητας είναι να υποστηρίζουν τους ωφελούμενους για το Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης, να δέχονται αιτήσεις για το πιλοτικό πρόγραμμα του ΟΠΕΚΑ που αφορά ωφελούμενους οι οποίοι κάνουν πρώτη φορά αίτηση για αναπηρικό επίδομα και δεν έχουν περάσει από ΚΕΠΑ. Επίσης παρέχει ψυχοκοινωνική υποστήριξη στους ωφελούμενους, εργασιακή συμβουλευτική, διευκόλυνση σε θέματα νομικών και προνοιακών αιτημάτων.

Τα Παραρτήματα για πληθυσμό Ρομά έχουν ως στόχο την ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης και προώθησης στην απασχόληση της συγκεκριμένης ομάδας πληθυσμού, η οποία βιώνει πολλαπλό κοινωνικό αποκλεισμό. Το Παράρτημα (και κατ' επέκταση το Κέντρο Κοινότητας) συνδέεται με Υπηρεσίες του Δήμου, της Περιφέρειας ή ακόμα και κρατικές/κεντρικές Υπηρεσίες (όταν απαιτείται), που συμβάλλουν στην κοινωνική προστασία, την κοινωνική ένταξη και την προώθηση στην απασχόληση των ωφελούμενων.

Επίσης, αναπτύσσει διαδικασίες συνεργασίας οι οποίες αποβλέπουν στην επίτευξη της συνέργειας και συμπληρωματικότητας μεταξύ συναφών δράσεων και υπηρεσιών, καθώς και τη δημιουργία δικτύων με φορείς οι οποίοι:

- έχουν ως αντικείμενο υπηρεσία/υπηρεσίες που σχετίζονται με θέματα που αφορούν τους Ρομά, ή/και
- υλοποιούν δράσεις ή ενέργειες σχετικές με το αντικείμενο.

Για την επίτευξη των παραπάνω, το Παράρτημα δραστηριοποιείται στην παροχή υπηρεσιών μέσω εξατομικευμένης και μακροπρόθεσμης προσέγγισης στα ωφελούμενα άτομα, αρχικά χαρτογραφώντας τα απαραίτητα βήματα για την πορεία τους προς την κοινωνική ένταξη και την απασχόληση και στη συνέχεια υποστηρίζοντας και παρακολουθώντας τη διαδικασία αυτή. Επίσης, υποστηρίζει τα ωφελούμενα άτομα Ρομά του καταυλισμού/θύλακα στον οποίο το Παράρτημα είναι χωροθετημένο, ως προς τις διαδικασίες διανομής του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος. Εν συντομία, η λειτουργία του Παραρτήματος Ρομά αποσκοπεί στην παροχή υπηρεσιών όπως, συμβουλευτική, διασύνδεση και παραπομπή σε δημόσιες υπηρεσίες, στήριξη και ενδυνάμωση των γυναικών, διευκόλυνση για θέματα προνοιακών αιτημάτων, δικαστικών

αστικοδημοτικών και νομικών εκκρεμοτήτων, δράση αγωγής υγείας, υπηρεσίες προώθησης στην απασχόληση, πρωτοβάθμια υγειονομική φροντίδα.

Οι παρεχόμενες υπηρεσίες, αφορούν στα εξής:

➤ **Υπηρεσίες στήριξης και κοινωνικής ένταξης**

- Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για την ένταξη της οικογένειας (ιδιαίτερα των παιδιών), τη στήριξη και προώθηση των δικαιωμάτων του παιδιού και τη διασύνδεση και παραπομπή σε δημόσιες υπηρεσίες, όπως παιδείας, αθλητισμού, πολιτισμού, δημιουργικής απασχόλησης κλπ.
- Στήριξη, ενδυνάμωση και ενεργοποίηση των γυναικών
- Παροχή βοήθειας για τη διευκόλυνση και συνηγορία στην πρόσβαση των ωφελούμενων για τη ρύθμιση προνοιακών αιτημάτων, δικαστικών, αστικό δημοτικών και νομικών εκκρεμοτήτων των ωφελούμενων.
- Εξατομικευμένη ενημέρωση για θέματα Δημόσιας Υγείας (δράσεις αγωγής υγείας) και πρόσβασης σε δημόσιες υπηρεσίες, καθώς και προάσπιση και προαγωγή της υγείας με την ανάπτυξη περαιτέρω δράσεων που κρίνονται κάθε φορά απαραίτητες.
- Παροχή πρωτοβάθμιας ιατρικής περίθαλψης μέσω Ιατρού (μέσω συμβάσεως έργου ή κατ' αποκοπή παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών), εφόσον στον Δήμο στον οποίο στεγάζεται το Κέντρο, δεν λειτουργεί Κέντρο Υγείας ή Περιφερειακό Ιατρείο.
- Παρακολούθηση της πορείας των ωφελούμενων, καθώς και του πληθυσμού του οικισμού (ποσοτικά και ποιοτικά στοιχεία).

➤ **Υπηρεσίες που αποσκοπούν στην προώθηση της απασχόλησης**

- Συμβολή και υποστήριξη για τη δημιουργία και ανάπτυξη Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών (ΝΕΕ), συνεταιρισμών και επιχειρήσεων κοινωνικής οικονομίας.
- Συμβολή και υποστήριξη σε ήδη απασχολούμενους για διεύρυνση των επαγγελματικών τους προσόντων.
- Υποστήριξη για την ανεύρεση εργασίας.
- Προώθηση σε δράσεις συμβουλευτικής και κατάρτισης.

➤ **Υπηρεσίες ευαισθητοποίησης, ενημέρωσης και στήριξης**

- Ευαισθητοποίηση του κοινωνικού συνόλου και άρση των στερεοτύπων και των προκαταλήψεων.
- Ενημέρωση/ευαισθητοποίηση του πληθυσμού των ωφελούμενων για θέματα Δημόσιας Υγείας, εμβολιασμούς και προληπτικές εξετάσεις (δράσεις αγωγής υγείας).

Οι παραπάνω δράσεις υλοποιούνται σε συνεργασία :

- Με την ΔΥΠΑ
- Υπηρεσίες πρόνοιας

- Φορείς εκπαίδευσης
- άλλους συναρμόδιους φορείς.

Επίσης οι υπηρεσίες της συμβουλευτικής υποστήριξης , αφορούν θέματα προώθησης της επιχειρηματικότητας σχετικά με επαγγελματικές και επιχειρησιακές δραστηριότητες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Μεθοδολογία της έρευνας

2.1 Σκοπός της έρευνας

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η διερεύνηση των απόψεων των στελεχών και εργαζομένων των Κέντρων Κοινότητας με Παραρτήματα Ρομά και η ανάδειξη χρήσιμων συμπερασμάτων, τόσο ως προς τη λειτουργία, όσο και ως προς τις ανάγκες για την περαιτέρω υποστήριξη των πληθυσμών Ρομά.

Επιπλέον, θα διαπιστωθεί κατά πόσο καλύπτονται τα αιτήματα και οι ανάγκες των Ρομά, εάν οι παρεχόμενες υπηρεσίες επαρκούν και πώς συμβάλλει το κάθε Στέλεχος ξεχωριστά στα Παραρτήματα Ρομά για την εκπλήρωση των ανωτέρω.

Οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν στα στελέχη και εργαζόμενους των κάτωθι Κέντρων Κοινότητας (Παραρτήματα Ρομά) της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας:

- Κέντρο Κοινότητας (Παράρτημα Ρομά) Δήμου Αμφίκλειας- Ελάτειας
- Κέντρο Κοινότητας (Παράρτημα Ρομά) Δήμου Λοκρών
- Κέντρο Κοινότητας (Παράρτημα Ρομά) Δήμου Ορχομενού
- Κέντρο Κοινότητας (Παράρτημα Ρομά) Δήμου Θηβαίων
- Κέντρο Κοινότητας (Παράρτημα Ρομά) Δήμου Δελφών

2.2 Ερευνητικά Ερωτήματα

Τα ερευνητικά ερωτήματα, τα οποία προέκυψαν προς περαιτέρω κοινωνιολογική μελέτη είναι τα ακόλουθα:

1. Τα Κέντρα Κοινότητας/Παραρτήματα Ρομά βοηθούν στην κοινωνική ένταξη των Ρομά και προώθησης της απασχόλησης παρέχοντας στήριξη σε θέματα:
 - Πρωτοβάθμιας περίθαλψης υγείας
 - Εκπαίδευσης ανηλίκων και ενηλίκων
 - Στέγασης και διαβίωσης;
2. Τα Κέντρα Κοινότητας/Παραρτήματα Ρομά διαθέτουν την απαιτούμενη υλικοτεχνική υποδομή και το απαραίτητο εξειδικευμένο και καταρτισμένο προσωπικό;

3. Ποια είναι τα χαρακτηριστικά των πληθυσμών Ρομά που αναδεικνύονται μέσα από τη συνεργασία των εργαζομένων των Κέντρων κοινότητας και των παραρτημάτων;
4. Θα πρέπει να γίνουν αλλαγές/βελτιώσεις για την αποτελεσματικότερη λειτουργία των Κέντρων Κοινότητας/Παραρτημάτων Ρομά;
5. Κατά τη Διάρκεια της πανδημίας του COVID-19, προέκυψαν δυσκολίες;

2.3 Μεθοδολογική προσέγγιση

Η μεθοδολογία της παρούσας έρευνας είναι η ποιοτική μέθοδος, διότι θεωρήθηκε η καταλληλότερη αναφορικά με τη συγκέντρωση των πληροφοριών και στοιχείων της λειτουργίας των Κέντρων Κοινότητας (Παραρτήματα Ρομά), μέσω διεξαγωγής συνεντεύξεων βασισμένες σε ημιδομημένες ερωτήσεις, από τις οποίες θα συγκεντρωθεί υλικό προς ανάλυση.

Συντάχθηκαν 3 ερωτηματολόγια. Το πρώτο απευθύνεται στους/στις Προϊστάμενους/Προϊστάμενες Τμήματος ή Υπεύθυνους/Υπεύθυνες Έργου, το δεύτερο στους/στις Διαμεσολαβητές/Διαμεσολαβήτριες και το τρίτο στους/στις Συντονιστές/Συντονίστριες των Κέντρων Κοινότητας (Παραρτήματα Ρομά).

2.4 Στάδια διεξαγωγής της έρευνας

Η διαδικασία της διεξαγωγής του ερευνητικού σκέλους της παρούσας έρευνας συμπεριλαμβάνει τα παρακάτω στάδια:

- Προσδιορισμός στόχων έρευνας.
- Προσδιορισμός ερευνητικών ερωτημάτων, στα οποία επιδιώκεται απάντηση μέσω της διεξαχθείσης έρευνας.
- Προσδιορισμός πεδίου έρευνας.
- Επιλογή ατόμων στα οποία θα απευθύνεται η έρευνα.
- Σύνταξη δομημένου ερωτηματολογίου.
- Τηλεφωνική επικοινωνία με στόχο την ενημέρωση των αρμόδιων φορέων και ατόμων για την έρευνα που θα ακολουθήσει.
- Τηλεφωνική επικοινωνία για κλείσιμο ραντεβού και περαιτέρω ενημέρωση για όλες τις διαδικασίες που αφορούν τη διεξαγωγή της έρευνας.
- Συμπλήρωση ερωτηματολογίου μέσα από τη διαδικασία συνέντευξης ανάμεσα στους εμπλεκόμενους.

2.5 Ερευνητικό Εργαλείο

Τα ερωτηματολόγια της έρευνας περιλαμβάνουν ερωτήσεις ανοικτού και κλειστού τύπου. Οι ανοικτές ερωτήσεις αφήνουν στον ερωτηθέντα πλήρη ελευθερία να εκφράσει τις σκέψεις και τις απόψεις του.

Και τα τρία ερωτηματολόγια αρχίζουν με τα προσωπικά στοιχεία των ερωτηθέντων (Όνοματεπώνυμο, Ειδικότητα, Δήμος και Ταχυδρομική Διεύθυνση).

Στη συνέχεια ακολουθούν οι ερωτήσεις κλειστού και ανοικτού τύπου. Μέσα από όλα τα ερωτήματα επιδιώκεται η πληρέστερη κατανόηση του έργου και των αναγκών των συγκεκριμένων Στελεχών (Προϊστάμενος/Προϊσταμένη Τμήματος, Διαμεσολαβητής/Διαμεσολαβήτρια και Συντονιστής/Συντονίστρια Κέντρου Κοινότητας Παράρτημα Ρομά).

Επιπρόσθετα, επιδιώκεται η καλύτερη γνωριμία με την κουλτούρα των Ρομά και η ενημέρωση σχετικά με τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες των πληθυσμών Ρομά. Η έρευνα είναι κατά κύριο λόγο ποιοτική, πλην ελάχιστων ερωτημάτων που είναι ποσοτικά (αριθμητικά), επειδή δεν ήταν εφικτό να διατυπωθούν διαφορετικά.

Δείγμα

Η σωστή δειγματοληψία, είναι μία τεχνική που στηρίζεται στην κρίση του ερευνητή, παρά στους κανόνες και στο πλαίσιο της μεθόδου. Ο ποιοτικός ερευνητής δεν μπορεί να έχει ως στόχο το μεγάλο ποσοτικά δείγμα ούτε την αντικειμενική και τυχαία δειγματοληψία. Η ποιοτική δειγματοληψία βασίζεται σε δύο βασικούς κανόνες: της καταλληλότητας και της επάρκειας. Συνεπώς, το δείγμα θα πρέπει να είναι το κατάλληλο για την ερμηνεία του φαινομένου σε παροχή ποιοτικών πληροφοριών, που θα επιτρέψουν να επιτευχθεί η έννοια του κορεσμού, αναφορικά με τις πληροφορίες για το υπό έρευνα φαινόμενο (Mishler, 1996).

Το δείγμα που επιλέχθηκε αποτελείται από στελέχη και εργαζόμενους των Κέντρων Κοινότητας/Παραρτημάτων Ρομά, που θεωρήθηκε ότι ικανοποιεί τις συγκεκριμένες ανάγκες της έρευνας. Η επιλογή του υπό εξέταση δείγματος έγινε με άξονα τη σχετική εμπειρία τους στο συγκεκριμένο χώρο.

Ειδικότερα, απευθυνθήκαμε στα 5 Παραρτήματα Ρομά της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, από τα οποία ανταποκρίθηκαν συνολικά 15 στελέχη και εργαζόμενοι και πιο συγκεκριμένα: 5 συντονιστές των Παραρτημάτων Ρομά, 5 προϊστάμενοι Υπεύθυνοι Έργου, 5 Διαμεσολαβητές.

2.6 Ζητήματα ηθικής και δεοντολογίας

Κύριο μέλημα και προτεραιότητα του ερευνητή είναι η διασφάλιση κλίματος εμπιστοσύνης απέναντι στον ερωτώμενο με σκοπό να καταφέρει να μιλήσει ανοιχτά για όποιο ζήτημα προκύψει και έχει γνώση.

Ζητήματα εμπιστευτικότητας και ανωνυμίας των συμμετεχόντων, παίζουν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη στέρεων σχέσεων ανάμεσα στον ερευνητή και τον ερωτώμενο, με τον ερευνητή να δείχνει εντιμότητα και εμπιστευτικότητα προς τον ερωτώμενο σε όλη τη διάρκεια της συνέντευξης.

Ακολουθήθηκαν όλοι οι σχετικοί κανόνες δεοντολογίας, με την εξαρχής ενημέρωση των συμμετεχόντων για το πώς θα χρησιμοποιηθούν οι πληροφορίες που θα δώσουν και ότι τα προσωπικά τους δεδομένα δεν θα διοχετευτούν σε τρίτα μέρη.

Τα στοιχεία που θα συμπληρωθούν από τους συμμετέχοντες θα παραμείνουν ανώνυμα. Τα δεδομένα θα υποστούν επεξεργασία με σκοπό τη παραγωγή στατιστικών στοιχείων. Λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα ώστε να διασφαλιστούν τα στοιχεία των συμμετεχόντων στην έρευνα.

2.7 Ανάλυση ποιοτικών δεδομένων

Στη συγκεκριμένη έρευνα για την ανάλυση των ποιοτικών δεδομένων των συνεντεύξεων, χρησιμοποιήθηκε η θεματική ανάλυση, η οποία αποτελείται από την συστηματική αναγνώριση, οργάνωση και κατανόηση επαναλαμβανόμενων μοτίβων νοήματος εντός ενός συνόλου δεδομένων (Τσιώλης, 2018).

Τα ερευνητικά ερωτήματα που τέθηκαν στις συνεντεύξεις λειτούργησαν ως οδηγός στην θεματική ανάλυση που διεξάχθηκε, η οποία αποτελεί μία ευέλικτη μέθοδο ανάλυσης που αφήνει περιθώρια στον ερευνητή να δράσει δημιουργικά και παραγωγικά.

Με τη θεματική ανάλυση, αναπτύχθηκαν τα δεδομένα των απαντήσεων των εργαζομένων των Κέντρων Κοινότητας (Παραρτήματα Ρομά), κωδικοποιήθηκαν τα ευρήματα που απαντούσαν στα ερευνητικά μας ερωτήματα και προέκυψαν θέματα και αποτελέσματα για τις εν λόγω θεματικές.

Η συγκεκριμένη θεματική ανάλυση αποτελείται από τα παρακάτω στάδια:

- Τηλεφωνική επικοινωνία με στόχο την ενημέρωση των αρμόδιων φορέων και ατόμων για την έρευνα που θα ακολουθήσει.
- Σύνταξη και αποστολή συνοδευτικής επιστολής για την προετοιμασία των Κέντρων Κοινότητας (Παραρτήματα Ρομά) για την επικείμενη έρευνα.
- Τηλεφωνική επικοινωνία για κλείσιμο ραντεβού και περαιτέρω ενημέρωση για όλες τις διαδικασίες που αφορούν τη διεξαγωγή της έρευνας.
- Συμπλήρωση ερωτηματολογίου μέσα από τη διαδικασία συνέντευξης και συζήτησης ανάμεσα στους εμπλεκόμενους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. Παρουσίαση αποτελεσμάτων

Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζονται τα ευρήματα που αποτυπώθηκαν από τις 15 συνεντεύξεις των στελεχών και των εργαζομένων στα Παραρτήματα Ρομά. Σ' αυτό το πλαίσιο, αναλύονται οι απαντήσεις ανά ερευνητικό ερώτημα για να διαπιστωθεί εάν απαντήθηκαν τα ερωτήματα που τέθηκαν στην παρούσα μελέτη.

Όλα τα ερωτηματολόγια απαντήθηκαν με φυσική παρουσία των ερευνητών και των ερωτηθέντων με μέση διάρκεια εξήντα (60) λεπτών.

3.1 Προϊστάμενοι / Υπεύθυνοι έργου Παραρτημάτων Ρομά

Στην έρευνα συμμετείχαν πέντε (5) Προϊστάμενοι/ Υπεύθυνοι έργου από τα παραρτήματα Ρομά της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας. Πιο συγκεκριμένα, συμμετείχαν οι προϊστάμενοι/Υπεύθυνοι έργου των παραρτημάτων του Δήμου Αμφίκλειας- Ελάτειας , Λοκρών, Ορχομενού, Θηβαίων και Δελφών. Οι πέντε (5) προϊστάμενοι/ Υπεύθυνοι έργου που συμμετείχαν στις συνεντεύξεις αναφέρονται ως Π/Υ1, Π/Υ2 (Προϊστάμενος/Υπεύθυνος έργου 1, Προϊστάμενος/ Υπεύθυνος έργου 2 κλπ).

3.1.1 Ερωτήσεις κλειστού τύπου

Ξεκινώντας τις συνεντεύξεις στους Προϊστάμενους/Υπευθύνους έργου των παραρτημάτων Ρομά τέθηκαν κάποια εισαγωγικά ερωτήματα που παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα και στα διαγράμματα που ακολουθούν:

ΕΡΩΤΗΣΗ 1: Πόσο χρονικό διάστημα εργάζεστε με πληθυσμούς Ρομά;

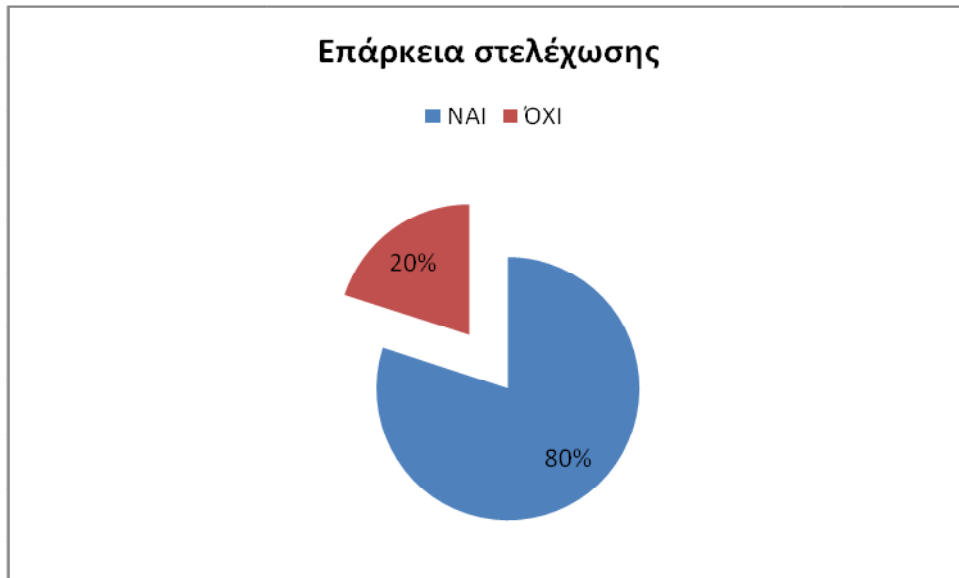
Πίνακας 1: Συμμετέχοντες στην έρευνα/ χρονικό διάστημα εργασίας τους με Ρομά

Συνεντευξιαζόμενος	Χρονικό διάστημα εργασίας με πληθυσμούς Ρομά
Π/Υ 1	Πάνω από 20 έτη
Π/Υ 2	14 έτη
Π/Υ 3	Πάνω από 3
Π/Υ 4	20 έτη
Π/Υ 5	8 έτη

Σε ό,τι αφορά το χρονικό διάστημα εργασιακής εμπειρίας με Ρομά, οι Προϊστάμενοι/Υπεύθυνοι των Κέντρων Κοινότητας με Παράρτημα Ρομά των Δήμων της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας απάντησαν πως έχουν εργασιακή εμπειρία μεγαλύτερη των 3 χρόνων.

ΕΡΩΤΗΣΗ 2 : Θεωρείτε ότι το προσωπικό στο Παράρτημα Ρομά επαρκεί;

Διάγραμμα 1: Επάρκεια Στελέχωσης

Η Στελέχωση του προσωπικού των Κέντρων Κοινότητας σε πολύ μεγάλο ποσοστό κρίθηκε επαρκής. Ωστόσο οι υπεύθυνοι έργου εξέφρασαν την επιθυμία για επιπλέον στελέχωση με ειδικότητες όπως Κοινωνικοί Λειτουργοί, νοσηλεύτες, παιδαγωγοί και λογιστές.

Οι ειδικότητες αυτών των επιστημονικών πεδίων, όπως οι παιδαγωγοί θα συμβάλλουν στη διαχείριση του αναλφαβητισμού, οι ψυχολόγοι και κοινωνιολόγοι, θα ενισχύσουν τον ρόλο των Παραρτημάτων. Επίσης, σημαντικό είναι να ενισχυθεί και η ειδικότητα των νοσηλευτών για την καθοδήγηση και ενημέρωση σχετικά με την προστασία της υγείας των Ρομά και για τη σημασία των μέτρων πρόληψης και ατομικής προστασίας.

ΕΡΩΤΗΣΗ 3: Κατά μέσω όρο ποιος είναι ο αριθμός των Ρομά που εξυπηρετεί το Παράρτημα σε καθημερινή βάση;

Η προσέλευση Ρομά στο σύνολο των Δήμων με παράρτημα, σύμφωνα με τα στοιχεία που συλλέξαμε, είναι 85 άτομα ανά ημέρα. Ο μέσος όρος είναι 17 άτομα ανά παράρτημα. Αξίζει να σημειωθεί ότι στην Π.Ε Ευρυτανίας και Π.Ε Ευβοίας δεν υπάρχουν παραρτήματα. Συγκριτικά με το μέγεθος του πληθυσμού ανά Δήμο η επισκεψιμότητα κρίνεται συχνή.

Οι Ρομά, εμπιστεύονται και επισκέπτονται καθημερινά τα παραρτήματα για την επίλυση διαφόρων θεμάτων, ιατρικού, εκπαιδευτικού, νομικού, οικονομικού περιεχομένου, αλλά και για θέματα αναφορικά με την στέγασης, σίτισης και εργασία.

ΕΡΩΤΗΣΗ 4 : Έχετε παρακολουθήσει ποτέ κάποια κατάρτιση ή επιμόρφωση σχετικά με πληθυσμούς Ρομά;

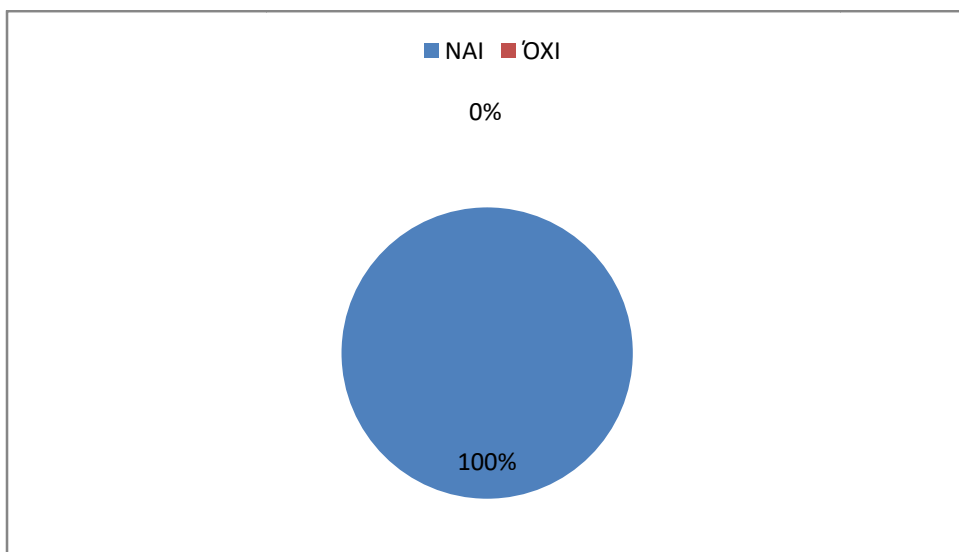
Διάγραμμα 2: Κατάρτιση και επιμόρφωση

Οι περισσότεροι από τους Προϊσταμένους των Κέντρων Κοινότητας με παράρτημα Ρομά έχουν παρακολουθήσει σεμινάρια κατάρτισης για πληθυσμούς Ρομά. Υπάρχει ενδιαφέρον για περαιτέρω επιμόρφωση σχετικά με την ενδυνάμωση των γυναικών Ρομά, την επιχειρηματικότητα και τα προνοιακά επιδόματα.

ΕΡΩΤΗΣΗ 5: Υπάρχει ανάγκη για επιδόματα;

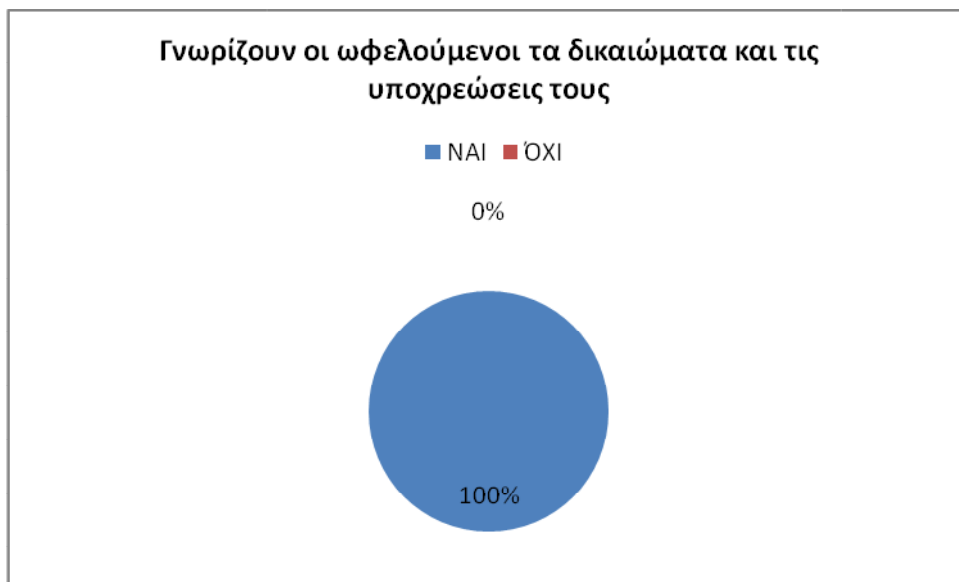
Διάγραμμα 3: Ανάγκη για επιδόματα

Η υφιστάμενη οικονομική κατάσταση του πληθυσμού Ρομά είναι άμεσα εξαρτώμενη από τα επιδόματα. Ζουν κυρίως με τους πόρους που τους παρέχει το κράτος μέσω της επιδοματικής πολιτικής. Έχουν ανάγκη τα επιδόματα, αν και προφανώς είναι έντονο το φαινόμενο της μαύρης εργασίας. Στον αντίποδα, παρατηρείται μεγάλη ανεργία και φτώχεια. Εκφράστηκε και η άποψη ότι ίσως έχουν ανάγκη και από μεγαλύτερα ποσά επιδομάτων, όπως φοίτησης, αναπηρικά, πολυτέκνων κλπ.

ΕΡΩΤΗΣΗ 6: Οι ωφελούμενοι γνωρίζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους; Υπάρχει κάποιος που τους ενημερώνει για όλα αυτά;

Διάγραμμα 4: Δικαιώματα και υποχρεώσεις ωφελούμενων

Στην πλειοψηφία τους γνωρίζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, παρατηρήθηκε όμως, ότι ένα μικρό ποσοστό Ρομά δεν ανταποκρίνεται στην τήρηση των υποχρεώσεων τους. Τα Κέντρα Κοινότητας μεριμνούν ώστε να τους ενημερώνουν.

ΕΡΩΤΗΣΗ 7: Όσον αφορά τις κτηριακές υποδομές σας καλύπτουν; Οι εσωτερικοί χώροι πώς είναι; Επαρκούν;

Διάγραμμα 5: Κτηριακές υποδομές

Σύμφωνα με τις απαντήσεις που λάβαμε, οι ερωτηθέντες επισήμαναν ελλείψεις στα παράρτημα Ρομά για αίθουσες ατομικών συνεντεύξεων για τους ψυχολόγους.

ΕΡΩΤΗΣΗ 8: Οι πληθυσμοί Ρομά τι άποψη έχουν για τους χώρους; Είναι ευχαριστημένοι;

Διάγραμμα 6: Χώροι παραρτημάτων

Οι Ρομά δεν έχουν εκφράσει κάποιο παράπονο ή δυσαρέσκεια σχετικά με τους χώρους των παραρτημάτων. Το ποσοστό που δείχνουν δυσαρεστημένοι προσανατολίζονται στην έλλειψη χώρων για την ατομική τους εξυπηρέτηση. Σημαντική είναι η επισήμανση τους, ότι τα παραρτήματα βρίσκονται σε χώρους που δεν συστεγάζονται με άλλες υπηρεσίες ή δομές.

ΕΡΩΤΗΣΗ 9: Υπάρχει υλικοτεχνικός εξοπλισμός (γραφική ύλη, τηλέφωνα, υπολογιστές, ερμάρια, ντουλάπες κοκ.); Καλύπτεστε σε αυτό το κομμάτι;

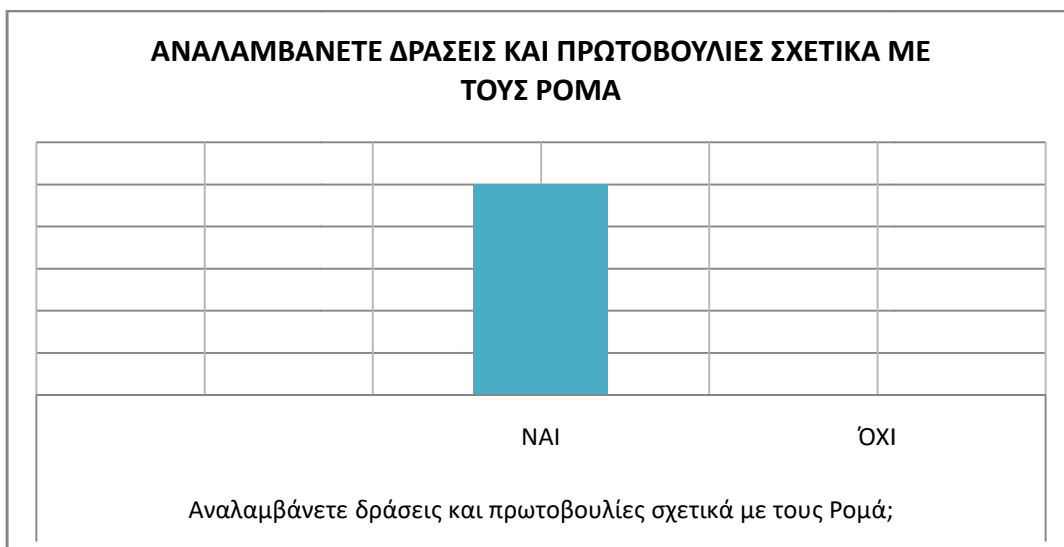
Διάγραμμα 7: Επάρκεια υλικοτεχνικού εξοπλισμού

Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων απάντησε ότι επαρκεί ο υφιστάμενος υλικοτεχνικός εξοπλισμός. Οι ελλείψεις που αναφέρθηκαν αφορούσαν τα τεχνολογικά μέσα όπως είναι οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές.

ΕΡΩΤΗΣΗ 10: Αναλαμβάνετε δράσεις και πρωτοβουλίες σχετικά με τους Ρομά και εάν ναι τι είδους;

Διάγραμμα 8: Δράσεις και πρωτοβουλίες

Από τις κυριότερες δράσεις των παραρτημάτων Ρομά καταγράφηκε η εκστρατεία εμβολισμού, η ψυχολογική υποστήριξη με την έλλειψη ειδικού χώρου όπως επισημάνθηκε πολλές φορές, οι ενέργειες απόκτησης απολυτηρίου μέσω της δημιουργίας σχολείων τυπικής εκπαίδευσης. Ενώ εξέχουσας σημασίας αποτελεί και η κοινωνική απογραφή.

ΕΡΩΤΗΣΗ 11: Είστε ικανοποιημένος/η από την συνεργασία σας και την μέχρι τώρα πορεία σας με τους πληθυσμούς Ρομά;

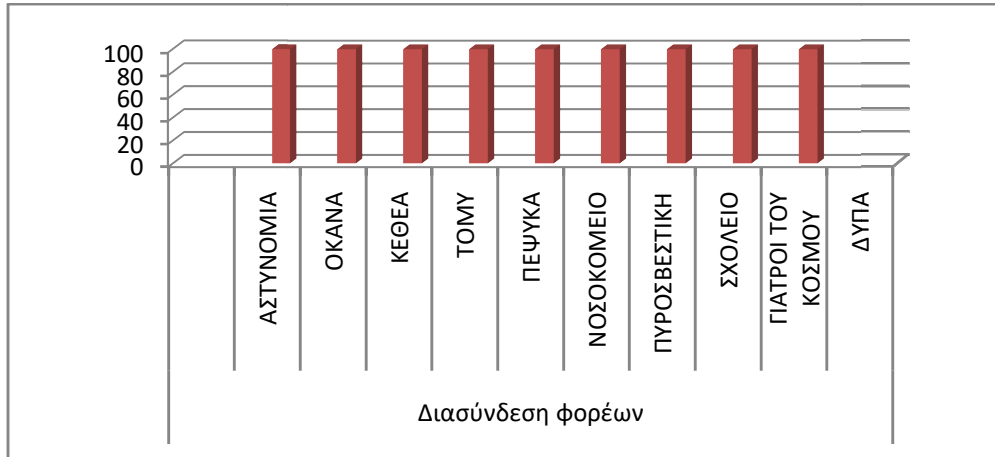
Διάγραμμα 9: Ικανοποίηση και συνεργασία

Η πλειοψηφία των Προϊστάμενων είναι ικανοποιημένοι από τη συνεργασία τους, με τους πληθυσμούς Ρομά, με μία μικρή ομάδα των Προϊστάμενων να προσδοκά καλύτερη οργάνωση και διαχείριση.

ΕΡΩΤΗΣΗ 12: Υπάρχει διασύνδεση, σύμπραξη και αλληλεπίδραση με άλλους φορείς (ΜΚΟ, σύλλογοι, οργανώσεις κοκ.);

Διάγραμμα 10: Διασύνδεση, σύμπραξη και αλληλεπίδραση

Τα παράρτημα Ρομά συμπράττουν και αλληλοεπιδρούν με άλλους φορείς όπως φαίνεται και στο παραπάνω διάγραμμα. Μεταξύ άλλων, συνεργάζονται με φορείς Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Υγειονομικής Περίθαλψης, το ΚΕΘΕΑ, την Αστυνομία, καθώς και με φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

ΕΡΩΤΗΣΗ 13: Τι δυσκολίες συνήθως αντιμετώπισαν και αντιμετωπίζουν οι πληθυσμοί Ρομά καθ' όλη την διάρκεια της πανδημίας του COVID-19;

Η πανδημία COVID-19 είχε σοβαρές συνέπειες τόσο στην Ελλάδα όσο και παγκοσμίως. Πέρα από την εξάπλωσή της και τις προσπάθειες αντιμετώπισης των συνεπειών της στον ανθρώπινο οργανισμό, αποτέλεσε μια πρωτόγνωρη εμπειρία για τον σύγχρονο κόσμο, ο οποίος έχει αλλάξει δραματικά από την τελευταία φορά που έκανε την εμφάνισή της μια αντίστοιχη πανδημία.

Οι συνέπειες της πανδημίας, ήταν πολύπλευρες και αχαρτογράφητες και επηρέασαν κάθε έκφανση της σύγχρονης κοινωνικοοικονομικής ζωής.

Η κύρια δυσκολία που αντιμετώπισαν οι Ρομά την περίοδο του covid-19 αφορά την εκπαίδευση. Λόγω της έλλειψης ηλεκτροδότησης, καθώς και ηλεκτρονικών συσκευών όπως tablet, Η/Υ, laptops κ.ά. Κρίθηκε ανεπαρκής η πρόσβαση τους στα μαθήματα τηλεεκπαίδευσης.

3.1.2 Ερωτήσεις ανοικτού τύπου

Από τις συνεντεύξεις των προϊσταμένων -υπευθύνων, τα θέματα που προσδιορίστηκαν κατά τη διάρκεια της Θεματικής Ανάλυσης έχουν ως εξής:

- Παρότρυνση για κοινωνική ένταξη και ανάπτυξη - ανάδειξη προσωπικών δεξιοτήτων
- Απασχόληση –Εργασία
- Κοινωνική στήριξη και ενημέρωση σε θέματα υγείας

- Οικονομική στήριξη και εκπαίδευση
- Ενημέρωση και συμβουλευτική
- Στέγαση και διαβίωση
- Υποδομές (εσωτερικοί και εξωτερικοί χώροι)
- Υλικοτεχνικός εξοπλισμός (γραφική ύλη, τηλέφωνα, υπολογιστές κ.α) και επάρκεια
- Εξειδίκευση, επιμόρφωση και κατάρτιση των Προϊσταμένων Τμήματος ή Υπεύθυνων Έργου των Παραρτημάτων Ρομά
- Γενικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα παραρτήματα Ρομά σε σχέση με τον πληθυσμό τους
- Συνεργασία, σχέση, επικοινωνίας και αποτίμηση έργου των Προϊσταμένων Τμήματος ή Υπεύθυνων Έργου αναφορικά με τους πληθυσμούς Ρομά
- Δράσεις και πρωτοβουλίες για τους πληθυσμούς Ρομά

Τα παραπάνω συνοψίζονται σε πέντε (5) υποκατηγορίες:

Πίνακας 2: Θέματα (Συνεντεύξεις Υπευθύνων Έργων / Προϊσταμένων)

ΑΠ 1: Ενέργειες και Δράσεις Κοινωνικής ένταξης των Ρομά από τα Κέντρα Κοινότητας (Παραρτήματα Ρομά)
ΑΠ 2: Υλικοτεχνικές υποδομές και κτιριακές εγκαταστάσεις
ΑΠ 3: Επιμόρφωση και κατάρτιση στελεχών στα Παραρτήματα Ρομά
ΑΠ 4: Προβλήματα και δυσλειτουργίες που προκύπτουν από τη συνεργασία με τους Ρομά
ΑΠ 5: Συνεργασία και αλληλεπίδραση των στελεχών με τους πληθυσμούς Ρομά

3.2 Συντονιστές Παραρτημάτων Ρομά

Στην έρευνα συμμετείχαν πέντε (5) συντονιστές των Παραρτημάτων Ρομά της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας. Συγκεκριμένα συμμετείχαν οι συντονιστές από τα Παραρτήματα Ρομά των Δήμων Θηβαίων, Ορχομενού, Λοκρών, Αμφίκλειας-Ελάτειας και Δελφών.

3.2.1 Ερωτήσεις Κλειστού Τύπου

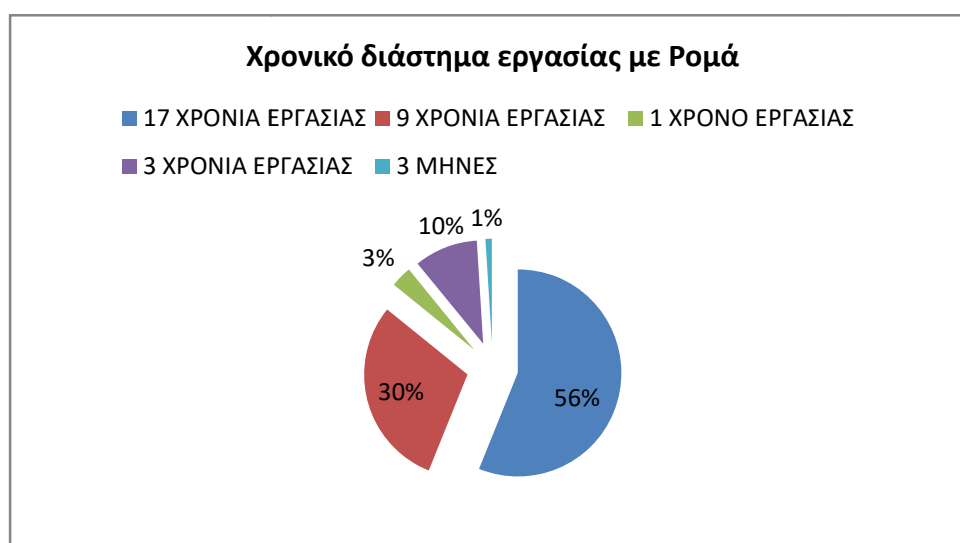
Ξεκινώντας τις συνεντεύξεις στους Συντονιστές των παραρτημάτων Ρομά θέσαμε κάποια εισαγωγικά ερωτήματα που παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 3: Εισαγωγικά ερωτήματα Συντονιστών

Συνευθειαζόμενος	Χρονικό διάστημα εργασίας με πληθυσμούς Ρομά	Στο συγκεκριμένο Κέντρο κοινότητας (Παράρτημα Ρομά)
Σ1	17 έτη	3 έτη
Σ2	9 έτη	Πάνω από 3 έτη
Σ3	1 έτος	1 έτος
Σ4	3 έτη	2 έτη
Σ5	0,3 έτη	0,3 έτη

ΕΡΩΤΗΣΗ 1: Πόσο χρονικό διάστημα εργάζεστε γενικά με πληθυσμούς Ρομά;

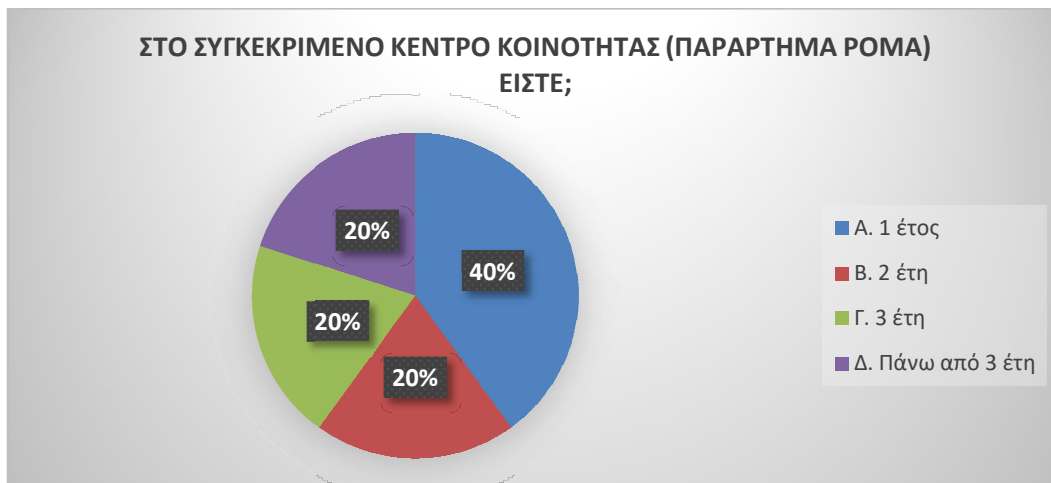
Διάγραμμα 11: Χρονικό διάστημα εργασίας με Ρομά/Συντονιστές

Η πλειοψηφία των συντονιστών εργάζεται πάνω από 3 έτη με πληθυσμούς Ρομά.

ΕΡΩΤΗΣΗ 2: Στο συγκεκριμένο Κέντρο Κοινότητας (Παράρτημα Ρομά) είστε;

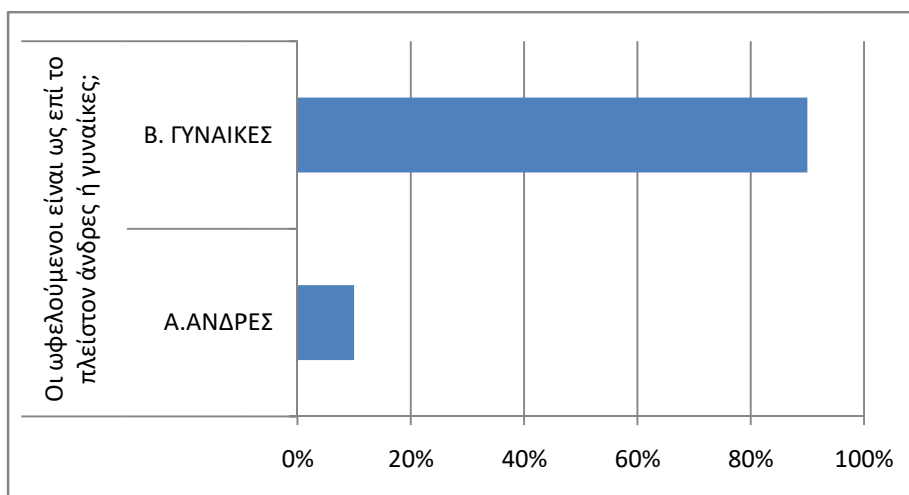
Διάγραμμα 12: Χρονικό διάστημα εργασίας στο συγκεκριμένο παράρτημα

Στο συγκεκριμένο Κέντρο Κοινότητας (Παράρτημα Ρομά) το 20% των ερωτώμενων εργάζεται 3 έτη, το 20% 2 έτη, αντίστοιχο ποσοστό (20%) πάνω από 3 έτη και τέλος το 40% ένα έτος.

ΕΡΩΤΗΣΗ 3: Οι ωφελούμενοι είναι ως επί το πλείστον άνδρες ή γυναίκες;

Διάγραμμα 13: Ωφελούμενοι

Οι ωφελούμενοι Ρομά των Παραρτημάτων είναι κατά 90% γυναίκες και 10% άνδρες.

ΕΡΩΤΗΣΗ 4: Ποια είναι τα χαρακτηριστικά των Ρομά (ήθη-έθιμα, γλώσσες, χώρες καταγωγής κ.ο.κ.);

Διάγραμμα 14: Χαρακτηριστικά των Ρομά

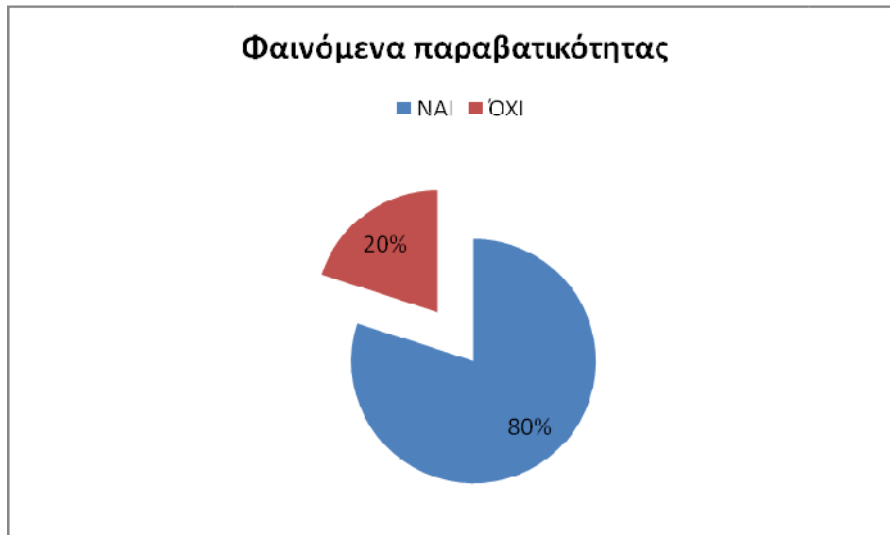

Ως προς τα χαρακτηριστικά των Ρομά, τα κυριότερα είναι :

- Οι οικογένειές τους είναι ως επί το πλείστον μητριαρχικές και πολυμελής
- Διαβιούν κυρίως σε καταυλισμούς
- Παντρεύονται σε μικρή ηλικία
- Υπάρχουν πολλές μονογονεϊκές οικογένειες
- Ελληνικής και Αλβανικής καταγωγής
- Μιλούν την Ρομανί, την Ελληνική και την Αλβανική γλώσσα
- Διαβιούν σε σπίτια

ΕΡΩΤΗΣΗ 5: Έχετε εντοπίσει καθόλου φαινόμενα παραβατικότητας και εγκληματικότητας λόγω ανεργίας, έλλειψης πόρων και συνθηκών διαβίωσης;

Διάγραμμα 15: Φαινόμενα παραβατικότητας

Όσον αφορά το θέμα της παραβατικότητας το 80% απαντά ότι έχει εντοπίσει φαινόμενα παραβατικότητας και εγκληματικότητας γενικότερα. Συγκεκριμένα έχουν παρατηρηθεί φαινόμενα ρευματοκλοπής στους καταυλισμούς. Σύνηθες είναι η χρήση ουσιών μέσα στους καταυλισμούς, όπως μας επισήμαναν τα παραρτήματα. Γενικότερα, παρατηρούνται παντός είδους κλοπές. Είναι ένα φαινόμενο που οι κοινωνικοί επιστήμονες που απάντησαν δεν μπορούν να αποδώσουν τα ακριβή αίτια. Η επισήμανση που μπορούμε να αποτυπώσουμε είναι η ανεργία. Η ανεργία είναι ένα φαινόμενο ασφαλώς διπολικό. Αφενός επιζητούν εργασία και αφετέρου επιδιώκουν επιδοματική πολιτική.

ΕΡΩΤΗΣΗ 6: Υπάρχουν προγράμματα εξειδίκευσης, κατάρτισης και επιμόρφωσης ή έστω, θεωρείτε ότι γίνονται προσπάθειες πάνω στο συγκεκριμένο κομμάτι για το προσωπικό των Κέντρων Κοινότητας (Παραρτήματα Ρομά);

Διάγραμμα 16: Εξειδίκευση – κατάρτιση και επιμόρφωση

Σύμφωνα με τις απαντήσεις που λάβαμε οι ερωτηθέντες δείχνουν ικανοποιημένοι από τα προγράμματα κατάρτισης και επιμόρφωσης που τους έχουν παραχθεί. Βέβαια στο σύνολό τους είναι θετικοί να παρακολουθήσουν επιπλέον επιμορφώσεις, για θέματα που προκύπτουν στην σύγχρονη πραγματικότητα και επηρεάζουν τους Ρομά, με στόχο να μπορούν να δώσουν τις σωστές κατευθύνσεις και να μην παρουσιάζονται τόσο έντονα το φαινόμενο της παρεκκλίτων συμπεριφοράς από το κοινωνικό σύνολο.

ΕΡΩΤΗΣΗ 7: Οι Ρομά ενδιαφέρονται για την υγεία τους; Όταν αντιμετωπίζουν κάποιο πρόβλημα υγείας καταφεύγουν είτε σε οικογενειακό γιατρό, είτε σε παιδίατρο για τα παιδιά τους;

Διάγραμμα 17: Υγεία και επισκεψιμότητα σε γιατρούς

Στον παραπάνω πίνακα αποτυπώνονται τα ποσοστά αναφορικά με το πόσο συχνά επισκέπτονται οι Ρομά τους γιατρούς και πόσο ενδιαφέρονται για την υγεία τους. Σύμφωνα με τις απαντήσεις που λάβαμε το 80% δείχνουν να είναι τυπικοί στα ραντεβού με τους γιατρούς και να ενδιαφέρονται για την υγεία τους. Μικρό είναι το ποσοστό που δεν ενδιαφέρεται για το προαναφερόμενο θέμα. Εξέχουσας σημασίας παρατήρηση αποτελεί το ποσοστό 100% επισκεψιμότητας των παιδιών στις ιατρικές μονάδες υγείας καθώς και οι επισκέψεις σε γιατρούς.

3.2.2 Ερωτήσεις ανοικτού τύπου

Από τις συνεντεύξεις των συντονιστών και συντονιστριών των Παραρτημάτων Ρομά, τα Θέματα που προσδιορίστηκαν κατά τη διάρκεια της Θεματικής Ανάλυσης έχουν ως εξής:

- Καθήκοντα και αρμοδιότητες Συντονιστών και Συντονιστριών των Παραρτημάτων Ρομά.
- Προβλήματα και δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι Συντονιστές/Συντονίστριες αναφορικά με τους πληθυσμούς Ρομά.
- Χαρακτηριστικά γνωρίσματα, νοοτροπία, προέλευση και παραδόσεις τους.
- Δικαιούχοι και επιδοματική πολιτική.
- Παραβατική συμπεριφορά.
- Εξειδίκευση, επιμόρφωση και κατάρτιση των Στελεχών των Παραρτημάτων Ρομά.
- Ιατρική περίθαλψη.
- Διασύνδεση, συνεργασία και αλληλεπίδραση Παραρτημάτων Ρομά με άλλες δημόσιες υπηρεσίες και με άλλα Παραρτήματα ανά την Ελλάδα.
- Προβλήματα και δυσκολίες που αντιμετώπισαν οι Συντονιστές/Συντονίστριες μέσα στην πανδημία του COVID-19.

- Αλλαγές και προτάσεις των Συντονιστών/Συντονιστριών, όσον αφορά το εργασιακό τους κομμάτι και τους Ρομά.

Τα οποία συνοψίζονται ως ακολούθως:

- ΑΠ1: Ο ρόλος, το έργο και το αντικείμενο απασχόλησης των Συντονιστών.
- ΑΠ 2: Δυσλειτουργίες και προβλήματα προς επίλυση σε σχέση με τους πληθυσμούς Ρομά.
- ΑΠ 3: Καθημερινότητα, διαβίωση και ήθη-έθιμά τους.
- ΑΠ 4: Επιδόματα.
- ΑΠ 5: Παραβατικότητα.
- ΑΠ 6: Η επιμόρφωση των Στελεχών των Παραρτημάτων Ρομά.
- ΑΠ 7: Η υγεία τους.
- ΑΠ 8: Παραρτήματα Ρομά και διασύνδεση με άλλους δημόσιους φορείς.
- ΑΠ 9: Ρομά και πανδημία του COVID-19.
- ΑΠ 10: Αποτελεσματική λειτουργία των Παραρτημάτων Ρομά.

3.3 Διαμεσολαβητές Παραρτημάτων Ρομά

Στην έρευνα συμμετείχαν πέντε (5) συντονιστές των Παραρτημάτων Ρομά της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας. Συγκεκριμένα συμμετείχαν οι συντονιστές από τα Παραρτήματα Ρομά των Δήμων Θηβαίων, Ορχομενού, Λοκρών, Αμφίκλειας-Ελάτειας και Δελφών.

Οι Διαμεσολαβητές που συμμετείχαν στις συνεντεύξεις αναφέρονται ως Δ1, Δ2, κτλ (Διαμεσολαβητής 1, Διαμεσολαβητής 2 κτλ).

3.3.1 Ερωτήσεις Κλειστού Τύπου

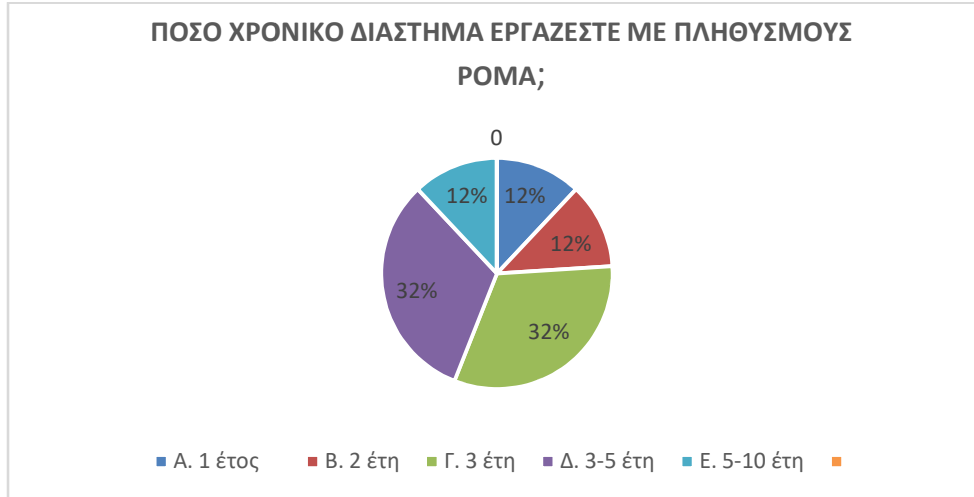
Ξεκινώντας τις συνεντεύξεις στους Διαμεσολαβητές των παραρτημάτων Ρομά απεικονίζονται παρακάτω ορισμένα στοιχεία για το γενικό χρονικό πλαίσιο εργασίας τους με πληθυσμούς Ρομά αλλά και στα συγκεκριμένα παραρτήματα.

Πίνακας 4: Εισαγωγικά ερωτήματα – Διαμεσολαβητές

Συνεντευξιαζόμενος	Χρονικό Διάστημα Εργασίας με πληθυσμούς Ρομά	Στο συγκεκριμένο Κέντρο Κοινότητας (Παράρτημα Ρομά) είστε:
Δ1	1 έτος	3 έτη
Δ2	2 έτη	2 έτη
Δ3	3 έτη	1 έτος
Δ4	3-5 έτη	3 έτη
Δ5	Πάνω από 10 έτη	Πάνω από 3 έτη

ΕΡΩΤΗΣΗ 1: Πόσο χρονικό διάστημα εργάζεστε γενικά με πληθυσμούς Ρομά;

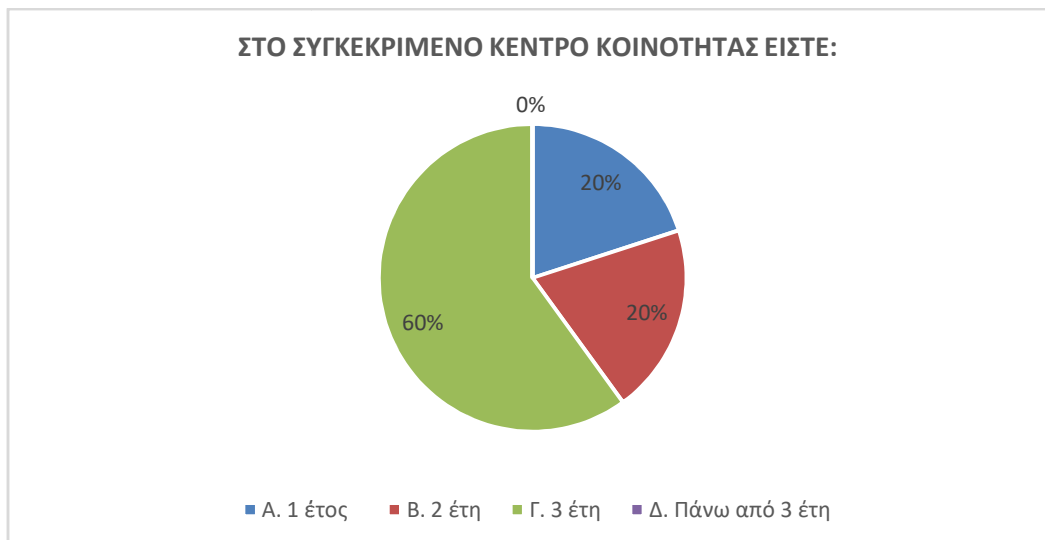
Διάγραμμα 18: Χρονικό διάστημα εργασίας Διαμεσολαβητών με Ρομά.

Σύμφωνα με τις απαντήσεις που λάβαμε οι Διαμεσολαβητές εργάζονται 3 έτη ή και περισσότερο με πληθυσμούς Ρομά. Αυτό αποτελεί μια πρωτοβουλία για να δημιουργηθεί μια γέφυρα επικοινωνίας μεταξύ των πληθυσμών Ρομά αλλά και των μόνιμων κατοίκων των περιοχών. Οι Διαμεσολαβητές καλύπτουν θέσεις κομβικής σημασίας μεταξύ τοπικής κοινωνίας, υπηρεσιών και καταυλισμών.

ΕΡΩΤΗΣΗ 2: Στο συγκεκριμένο Κέντρο Κοινότητας (Παράρτημα Ρομά) είστε:

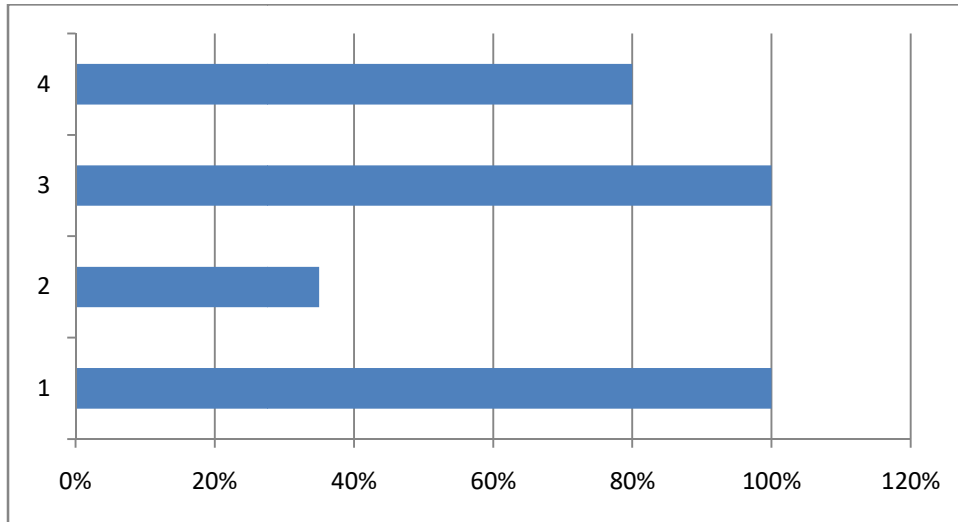
Διάγραμμα 19: Χρονικό διάστημα εργασίας στο συγκεκριμένο Κέντρο Κοινότητας

Στο συγκεκριμένο Κέντρο Κοινότητας οι διαμεσολαβητές εργάζονται στο μεγαλύτερο ποσοστό τους 3 έτη.

ΕΡΩΤΗΣΗ 3: Τι είδους θέματα πραγματεύονται οι διαμεσολαβητές;

Διάγραμμα 20: Θέματα που πραγματεύονται οι Διαμεσολαβητές

Τα θέματα τα οποία πραγματεύονται είναι νομικά, εκπαιδευτικά, εργασιακά και ιατρικά.

ΕΡΩΤΗΣΗ 4: Οι διαμεσολαβητές είναι επαρκείς για το συγκεκριμένο Κέντρο Κοινότητας (Παράρτημα Ρομά);

Διάγραμμα 21: Επάρκεια σε Διαμεσολαβητές

Το 90% των συμμετεχόντων, απάντησε ότι οι διαμεσολαβητές επαρκούν στο συγκεκριμένο Παράρτημα ενώ το 10% ότι δεν επαρκούν.

ΕΡΩΤΗΣΗ 5: Ποια είναι τα πλεονεκτήματα και ποια είναι τα μειονεκτήματα που προκύπτουν από την συνεργασία σας με τους Ρομά;

Τα πλεονεκτήματα που προκύπτουν από τη συνεργασία τους με τους Ρομά είναι οι σχέσεις εμπιστοσύνης που έχουν αναπτύξει μαζί τους που συμβάλλουν στην αποτελεσματικότερη

αντιμετώπιση των αναγκών τους. Τα μειονεκτήματα είναι ότι πολύ συχνά γίνονται αποδέκτες άσχημων συμπεριφορών από τους Ρομά και ειδικά σε περιπτώσεις που δεν ικανοποιούνται τα αιτήματά τους.

ΕΡΩΤΗΣΗ 6: Οι Ρομά εργάζονται στην πλειοψηφία τους, είναι άνεργοι ή έχουν περιστασιακές δουλειές;

Στην πλειοψηφία τους είναι άνεργοι. Αυτό οφείλεται κυρίως στην επιδοματική πολιτική που αποτελεί θέμα μείζονος σημασίας. Επιπρόσθετα, εργάζονται περιστασιακά σε υπηρεσίες (κυρίως του Δήμου, ως εργάτες καθαριότητας) λόγω της ανεπάρκειας τίτλων σπουδών. Η εκπαίδευση είναι ένα θέμα που τα παραρτήματα προσπαθούν να εντάξουν στην καθημερινότητα των Ρομά.

ΕΡΩΤΗΣΗ 7: Απευθύνονται σε εσάς σαν διαμεσολαβητή, ώστε να τους βοηθήσετε να κάνουν αίτηση για προγράμματα κοινωφελούς εργασίας, συμβάσεις δίμηνες, πεντάμηνες, οκτάμηνες, voucher κοκ «που τρέχουν» στον ιδιωτικό και κυρίως στο δημόσιο τομέα;

Στην πλειοψηφία τους απευθύνονται στους διαμεσολαβητές Ρομά για αιτήσεις σε προγράμματα κοινωφελούς εργασίας, για την παροχή επιδομάτων καθώς και για γραφειοκρατικές διαδικασίες που υστερούν να καλύψουν μόνοι τους.

3.3.2 Ερωτήσεις ανοικτού τύπου

Από τις συνεντεύξεις των διαμεσολαβητών των Παραρτημάτων Ρομά, τα θέματα που προσδιορίστηκαν κατά τη διάρκεια της Θεματικής Ανάλυσης έχουν ως εξής:

- Οι αρμοδιότητες των διαμεσολαβητών /υπηρεσίες που παρέχουν τα Παραρτήματα Ρομά.
- Πλεονεκτήματα από την συνεργασία με τους πληθυσμούς Ρομά.
- Προβλήματα που προκύπτουν κατά την συνεργασία τους.
- Προτάσεις Βελτίωσης, συνθηκών διαβίωσης Ρομά.
- Προβλήματα - Προτάσεις βελτίωσης λειτουργίας Παραρτημάτων Ρομά.

Τα οποία συνοψίζονται ακολούθως:

- ΑΠ 1: Έργο Διαμεσολαβητών αναφορικά με την κοινωνική ένταξη των πληθυσμών Ρομά.
- ΑΠ 2: Προβλήματα και Δυσλειτουργίες σε σχέση με την ένταξη των Ρομά.
- ΑΠ 3: Αποτελεσματικότερη λειτουργία των παραρτημάτων Ρομά και βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των πληθυσμών Ρομά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. Παρουσίαση αποτελεσμάτων

4.1 Συμπεράσματα

Τα παραρτήματα Ρομά στην Ελλάδα, και ιδιαίτερα στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, επηρεάζουν την κοινωνία με διάφορους τρόπους, τόσο θετικά όσο και αρνητικά. Η παρουσία τους έχει σημαντικό κοινωνικό αντίκτυπο, καθώς οι Ρομά συχνά ζουν σε συνθήκες κοινωνικής περιθωριοποίησης και αντιμετωπίζουν προκλήσεις που σχετίζονται με την εκπαίδευση, την εργασία, την υγειονομική περίθαλψη και την κοινωνική αποδοχή.

Οι Ρομά στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, όπως και σε άλλες περιοχές, αντιμετωπίζουν προκλήσεις σχετικά με την ένταξη στην κοινωνία, την πρόσβαση σε εκπαίδευση και υγειονομική περίθαλψη και την κοινωνική αποδοχή. Υπάρχουν πρωτοβουλίες και έργα που προσπαθούν να διευκολύνουν την ένταξή τους στην κοινωνία, με έμφαση στην εκπαίδευση, την πρόσβαση σε υπηρεσίες και την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού.

Περιθωριοποίηση και Κοινωνικός Αποκλεισμός: Οι Ρομά παραμένουν σε πολλές περιοχές της Ελλάδας μια κοινωνική ομάδα με υψηλή ένταση περιθωριοποίησης. Η ζωή τους σε καταυλισμούς ή απομακρυσμένα παραρτήματα συχνά συνδέεται με την έλλειψη πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες και υποδομές. Οι καταυλισμοί δεν έχουν πάντα επαρκείς υποδομές για νερό, ηλεκτρικό ρεύμα, αποχέτευση ή θέρμανση, ενώ συχνά υπάρχει και έλλειψη ασφαλών χώρων για εκπαίδευση ή υγειονομική περίθαλψη. Αυτό προκαλεί απομόνωση από την υπόλοιπη κοινωνία και την ενίσχυση του κοινωνικού αποκλεισμού.

Εκπαίδευση και Έλλειψη Πρόσβασης: Ένας από τους κύριους τομείς στον οποίο οι Ρομά αντιμετωπίζουν δυσκολίες είναι η εκπαίδευση. Στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, όπως και σε άλλες περιοχές της χώρας, οι Ρομά έχουν συνήθως χαμηλότερα ποσοστά σχολικής φοίτησης και ολοκλήρωσης. Η έλλειψη πρόσβασης σε εκπαιδευτικά ιδρύματα, η συχνή μετακίνηση από περιοχή σε περιοχή λόγω των συνθηκών ζωής, και οι κοινωνικές προκαταλήψεις αποτελούν σημαντικά εμπόδια για την εκπαίδευση των παιδιών των Ρομά. Αυτό έχει μακροπρόθεσμα επιπτώσεις στην κοινωνικοοικονομική ένταξή τους.

Οικονομικές Δραστηριότητες και Βιοπορισμός: Οι Ρομά συχνά ασχολούνται με δραστηριότητες που δεν απαιτούν επίσημη εκπαίδευση ή εξειδίκευση, όπως το εμπόριο μικρών προϊόντων. Οι συνθήκες εργασίας τους είναι συνήθως επισφαλείς και κακοπληρωμένες. Ορισμένα παραρτήματα Ρομά επηρεάζουν θετικά την τοπική οικονομία, κυρίως μέσω εμπορικών δραστηριοτήτων, αλλά το μεγαλύτερο ποσοστό των Ρομά παραμένει σε συνθήκες φτώχειας και ανεργίας, λόγω των κοινωνικών φραγμών.

Υγειονομική Περίθαλψη: Η υγειονομική περίθαλψη αποτελεί άλλη μια σοβαρή πρόκληση για τους Ρομά. Η απομόνωση των καταυλισμών τους και η περιορισμένη πρόσβαση σε υγειονομικές υπηρεσίες επιδεινώνουν την κατάσταση.

Κοινωνικές Σχέσεις και Διακρίσεις: Η κοινωνική αλληλεπίδραση μεταξύ των Ρομά και των υπόλοιπων κοινωνικών ομάδων είναι συχνά προβληματική λόγω των προκαταλήψεων και των στερεοτύπων που υπάρχουν εναντίον τους. Οι Ρομά αντιμετωπίζουν συχνά ρατσιστικές συμπεριφορές, όπως περιθωριοποίηση από την ευρύτερη κοινωνία, σε επίπεδο γειτονίας ή στο πλαίσιο των κοινωνικών και επαγγελματικών σχέσεων. Αυτή η δυσπιστία και η έλλειψη αποδοχής οδηγούν σε περαιτέρω απομόνωση και ενίσχυση του κύκλου φτώχειας και αποκλεισμού.

Στερεότυπα και Πολιτισμικές Προκλήσεις: Οι Ρομά συχνά αντιμετωπίζουν στερεότυπα και αρνητικές αντιλήψεις για τον τρόπο ζωής τους, την εμφάνιση τους ή τα έθιμά τους. Η πολιτιστική τους ταυτότητα και ο τρόπος ζωής τους (όπως η μετακινούμενη ζωή, η αγροτική ή εμπορική δραστηριότητα) μπορεί να δημιουργήσει εσφαλμένες αντιλήψεις για την "αξιοπιστία" ή την "ηθική" τους. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την περιθωριοποίησή τους και τη δημιουργία εμποδίων για την κοινωνική ένταξή τους.

Αντίκτυποι στις Πολιτικές και τις Κοινωνικές Υπηρεσίες: Η κατάσταση των Ρομά έχει οδηγήσει πολλές φορές στην εφαρμογή πολιτικών κοινωνικής ένταξης και προστασίας. Τα τελευταία χρόνια, η ελληνική πολιτεία έχει προσπαθήσει να εισαγάγει προγράμματα για την κοινωνική ένταξη των Ρομά, μέσω της εκπαίδευσης, της υγειονομικής περίθαλψης και της πρόσβασης σε υπηρεσίες.

Ωστόσο, οι επιπτώσεις των πολιτικών αυτών είναι μερικές φορές περιορισμένες, κυρίως λόγω των εμποδίων που δημιουργούνται από την έλλειψη κατάλληλων υποδομών και από την αντίσταση στις αλλαγές από κάποιες κοινότητες ή τοπικές κοινωνίες.

Η παρουσία των παραρτημάτων Ρομά στη Στερεά Ελλάδα και άλλες περιοχές έχει σημαντικό κοινωνικό αντίκτυπο, καθώς επηρεάζει τις κοινωνικές σχέσεις, την οικονομία, την εκπαίδευση και την υγειονομική περίθαλψη. Οι Ρομά εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν σημαντικές προκλήσεις στην ενσωμάτωσή τους στην ευρύτερη κοινωνία, ενώ οι κοινωνικές και πολιτικές πρωτοβουλίες για την ένταξή τους χρειάζονται συνεχιζόμενη υποστήριξη και βελτίωση για να είναι αποτελεσματικές.

Για την επίτευξη πραγματικής κοινωνικής ενσωμάτωσης, είναι απαραίτητη η ενίσχυση των προσπάθειών για την εξάλειψη των διακρίσεων, την παροχή ευκαιριών εκπαίδευσης και υγειονομικής περίθαλψης, και τη βελτίωση των συνθηκών ζωής στους καταυλισμούς.

4.2 Συγκεντρωτικά Αποτελέσματα Ερωτηματολογίων

Από την επεξεργασία των συνεντεύξεων με τα στελέχη των Παραρτημάτων Ρομά προέκυψαν ορισμένα βασικά συμπεράσματα ταξινομημένα σε ειδικές θεματικές ενότητες, όπως αναφέρονται παρακάτω.

4.2.1 Υλικοτεχνική Υποδομή

Γενικότερα, υπάρχει επάρκεια στους χώρους που στεγάζονται τα παραρτήματα Ρομά, επισημαίνεται όμως στο σύνολο των παραρτημάτων της Περιφέρειας η έλλειψη ειδικής αίθουσας για παροχή ατομικών συνεδριών από τους ψυχολόγους της Δομής.

Αναφορικά με την προσβασιμότητα όλα τα Παραρτήματα Ρομά πληρούν τις προδιαγραφές, ωστόσο σε κάποιες περιπτώσεις παρατηρούνται ελλείψεις σε αναπηρικές τουαλέτες και ράμπες πρόσβασης στους χώρους των παραρτημάτων. Επιπλέον, δεν αναφέρθηκαν ιδιαίτερες ελλείψεις σε υλικοτεχνικό εξοπλισμό.

4.2.2 Εκπαίδευση και Κατάρτιση του Προσωπικού των Παραρτημάτων Ρομά

Στα Παραρτήματα ΡΟΜΑ έχουν υλοποιηθεί ημερίδες σχετικές με θέματα κακοποίησης, νομικής υποστήριξης, ενδυνάμωσης, εκπαίδευσης ανηλίκων, υγείας (πρόληψη νοσημάτων), αντισύλληψης των γυναικών Ρομά και ενδοοικογενειακής βίας. Επίσης, υπάρχει συνεργασία με τοπικούς φορείς και συλλόγους ανά περιοχή.

Επιπρόσθετα οι εργαζόμενοι των παραρτημάτων έχουν παρακολουθήσει σε διάφορα χρονικά διαστήματα επιστημονικά συνέδρια και ημερίδες για θέματα Ρομά. Επισημάνθηκε ιδιαίτερως ότι παρακολουθήσανε στο ΕΚΠΑ ημερίδες που άπτονται σε ζητήματα που σχετίζονται με την εργασία, την εκπαίδευση, την ψυχαγωγία, την υγεία, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των Ρομά.

Κρίνεται αναγκαία η επιπλέον κατάρτιση και εξειδίκευση του προσωπικού των Παραρτημάτων Ρομά σε τακτά χρονικά διαστήματα, ώστε να μπορεί να ανταπεξέρχεται πληρέστερα στις ανάγκες και τα αιτήματα των ανωτέρω πληθυσμών.

4.2.3 Προβλήματα και Δυσλειτουργίες Παραρτημάτων Ρομά

Η κοινωνική ένταξη των Ρομά αποτελεί θέμα που πρέπει να γεφυρωθεί με το κράτος, τις υπηρεσίες του, αλλά και με τις εκάστοτε τοπικές κοινωνίες και τοπικούς φορείς. Σημειώθηκαν προβλήματα αναφορικά με την έλλειψη ΑΜΚΑ των Ρομά, καθώς και με άλλα απαραίτητα έγγραφα και πιστοποιητικά τους. Όσον αφορά τη συμπεριφορά τους πολλές φορές δεν έχουν υπομονή ώστε να επιλυθούν τα ζητήματα που τους απασχολούν.

4.2.4 Προβλήματα που προέκυψαν κατά τη διάρκεια της πανδημίας

Η πανδημία COVID-19 οδήγησε στην επιδείνωση κάποιων προβλημάτων. Ειδικότερα κυρίως κατά την περίοδο της πανδημίας, σημειώθηκε σχολική διαρροή που οφειλόταν τόσο στην έλλειψη του τεχνολογικού εξοπλισμού, όσο και σε προβλήματα σύνδεσης στο διαδίκτυο των περιοχών – καταυλισμών όπου διαμένουν οι Ρομά. Αναφέρθηκε κατά την διάρκεια των συνεντεύξεων ότι

ένα μικρό ποσοστό Ρομά διαμένει σε σπίτια. Αυτό κυρίως οφείλεται στην νοοτροπία τους για διαμονή σε καταυλισμούς και όχι στη μη παροχή σπιτιών. Ειδικότερα σε μία συνέντευξη αναφέρθηκε το παράδειγμα “που σε μια οικογένεια Ρομά δόθηκε σπίτι και σε μικρό χρονικό διάστημα το εγκατέλειψε και επέστρεψε στον καταυλισμό”.

4.2.5 Χαρακτηριστικά Πληθυσμών Ρομά που εξυπηρετούνται στα Παραρτήματα Ρομά και Δράσεις Εξυπηρέτησής τους στα Παραρτήματα Ρομά.

Στη συνέχεια θα παραθέσουμε τα χαρακτηριστικά των πληθυσμών Ρομά που εξυπηρετούνται από τα Παραρτήματα καθώς και τις δράσεις που οργανώθηκαν από τα Παραρτήματα Ρομά ανάλογα με τις ανάγκες τους.

4.2.5.1 Εργασία & Απασχόληση

Η βασική απασχόληση και εργασία των Ρομά όπως αποτυπώθηκε και στα ερωτηματολόγια έγκειται σε περιστασιακές εργασίες ορισμένου χρόνου. Για παράδειγμα, απασχολούνται με συμβάσεις στον τομέα της καθαριότητας και του πρασίνου. Αναφορικά με το φύλο είναι κυρίως οι γυναίκες. Οι άνδρες Ρομά συχνά απασχολούνται και αυτοί σε περιστασιακές δουλειές όπως σε χωράφια και αγροτικές εργασίες. Γίνεται προσπάθεια κοινωνικής ένταξης των Ρομά, με ιδιαίτερο βάρος να έχει δοθεί στην νέα γενιά – παιδιά για θέματα εκπαίδευσης και μόρφωσης ώστε να καταφέρουν να ξεφύγουν από τα στερεότυπα της φυλής τους.

4.2.5.2 Ιατρική Περίθαλψη

Τα στελέχη των Παραρτημάτων ενημερώνουν τους Ρομά για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους αναφορικά με τη ιατρική τους περίθαλψη. Ειδικότερα, προγραμματίζουν τα ιατρικά ραντεβού τους και πολλές φορές τους συνοδεύουν στα Νοσοκομεία ή στα Κέντρα Υγείας και στις Τοπικές Μονάδες Υγείας για ιατρικό έλεγχο, για εξετάσεις και για εμβολιασμούς τόσο των ίδιων, όσο και των παιδιών τους.

Τα στελέχη των Παραρτημάτων πληροφορούσαν τους Ρομά για την υγειονομική κρίση, τα μέτρα προστασίας, την ατομική υγιεινή και τους υγειονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται με στόχο την ασφάλεια και προστασία του κοινωνικού συνόλου.

4.2.5.3 Εκπαίδευση

Οι νέες γενιές Ρομά τελειώνουν τουλάχιστον το Δημοτικό (κάποιοι συνεχίζουν και στις άλλες εκπαιδευτικές βαθμίδες), συγκριτικά με τις παλαιότερες γενιές. Προσπάθειες γίνονται από την πολιτεία για την παρακολούθηση σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας δίνοντας κίνητρα και εφόδια για την μετ’ έπειτα ζωή τους.

Φυσικά υπάρχουν μαθησιακά προβλήματα στα παιδιά των Ρομά, τα οποία χρειάζονται την παρέμβαση ειδικών παιδαγωγών, λογοθεραπευτών και εργοθεραπευτών.

Έντονος είναι στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ο αναλφαβητισμός των Ρομά. Ως σύγχρονη κοινωνία οφείλουμε να εφαρμόσουμε δράσεις ευαισθητοποίησης, ενημερωτικές ημερίδες, εκπαιδευτικά σεμινάρια και προγράμματα.

4.2.5.4 Στέγαση & Διαβίωση

Οι οικογένειες των Ρομά είναι μητριαρχικές στην πλειοψηφία τους. Τα Στελέχη των Παραρτημάτων προσπαθούν να ενδυναμώσουν τις γυναίκες. Οι οικογένειες των Ρομά είναι πολυπληθείς και συνήθως μένουν πολλά μέλη μαζί (γονείς, παππούδες, άλλοι συγγενείς πρώτου ή δεύτερου βαθμού).

Οι Ρομά σε κάποιες περιοχές μένουν είτε μόνο σε καταυλισμούς και ένα μικρό ποσοστό σε σπίτια. Οι γάμοι των Ρομά είναι εθιμοτυπικοί, όπως αναφέρθηκε στο σύνολο των συνεντεύξεων (δεν είναι σύμφωνο συμβίωσης ή θρησκευτικός γάμος).

Παράλληλα αξίζει να αναφερθεί ότι εν έτη 2024 συχνά οι οικισμοί των Ρομά δεν έχουν νερό και ρεύμα. Αυτό αποτελεί σοβαρό πρόβλημα τόσο για τους ίδιους, αλλά και για όλους τους άλλους με τους οποίους έρχονται σε συχνή ή καθημερινή επαφή. Η προσωπική υγιεινή είναι θέμα υψίστης σημασίας, καθώς οι συνέπειές της αφορούν και επεκτείνονται και στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο.

4.2.6 Συμπεράσματα από τη συνεργασία των Στελεχών των Παραρτημάτων Ρομά, με τους Πληθυσμούς Ρομά.

Οι Διαμεσολαβητές στα Παραρτήματα Ρομά εξ αιτίας της καταγωγής τους αντιλαμβάνονται τις ανάγκες, τις σκέψεις, τις επιθυμίες και είναι εξοικειωμένοι με την ιδιοσυγκρασία των Ρομά. Υπάρχουν όμως και Διαμεσολαβητές που δεν είναι Ρομά αλλά πληρούν τα απαραίτητα προσόντα (γνωρίζουν την γλώσσα, τα ήθη και έθιμα τους καθώς και τις ιδιαιτερότητες τους). Είναι σημαντικό το γεγονός ότι οι Ρομά, μέσα από τη συνεργασία τους με τα στελέχη των Παραρτημάτων, προσπαθούν να απωθήσουν την άποψη για επιδοματική πολιτική αλλά να ενταχθούν στον εργασιακό βίο της πολιτείας και να απασχολούνται σε εργασίες που βρίσκουν με τη βοήθεια των Στελεχών των Παραρτημάτων Ρομά (π.χ Κοινωφελής Εργασία, καθαριότητα κ.ά), όπως εκτενώς έχουν σημειωθεί ανωτέρω.

4.3 Προτάσεις για τη βελτίωση της λειτουργίας των Παραρτημάτων Ρομά

Σε αυτή την ενότητα παρατίθενται κάποιες προτάσεις που προέκυψαν μέσα από τις συνεντεύξεις με τα στελέχη των Παραρτημάτων, σχετικά με τη βελτίωση της λειτουργίας τους και της αποτελεσματικότερης συνεργασίας με τους πληθυσμούς Ρομά:

- Από τις συνεντεύξεις προέκυψε ότι θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην εκπαίδευση και τη μόρφωση των Ρομά. Τα παιδιά των Ρομά χρειάζονται παράλληλη στήριξη και ενισχυτική διδασκαλία. Επειδή πολλά παιδιά έχουν μαθησιακά προβλήματα

είναι απαραίτητη η στελέχωση των Παραρτημάτων Ρομά με ειδικούς παιδαγωγούς, λογοθεραπευτές και εργοθεραπευτές.

- Όσον αφορά τους Διαμεσολαβητές αναγκαία είναι η επιμόρφωση τους σε θέματα και ζητήματα σχετικά με τους πληθυσμούς Ρομά. Επίσης, σημαντική είναι η διοργάνωση ημερίδων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης σχετικά με τα θέματα που απασχολούν και αντιμετωπίζουν οι πληθυσμοί Ρομά καθώς και το προσωπικό των Παραρτημάτων που τους εξυπηρετεί σε καθημερινή βάση.
- Σε ελάχιστες περιπτώσεις είναι απαραίτητη η πρόσληψη εξειδικευμένου προσωπικού (ψυχολόγοι, παιδαγωγοί).
- Σημαντικό είναι να εκλείψουν και να εξαλειφθούν τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις σχετικά με τους Ρομά. Όπως έχει προαναφερθεί, οι μη Ρομά είναι συχνά επιφυλακτικοί απέναντι στους Ρομά, με αποτέλεσμα να μην έχουν την ανάλογη αποδοχή στο σχολείο, να μην μπορούν να νοικιάσουν σπίτια, να μην βρίσκουν εργασία.
- Στοχευμένες παρεμβάσεις, ειδική μέριμνα και συγκεκριμένες δράσεις απαιτούνται από την Πολιτεία, μιας και οι Ρομά αποτελούν έναν ειδικό πληθυσμό με πολλές ιδιαιτερότητες (συγκεκριμένες πεποιθήσεις, νοοτροπία, χαρακτηριστικά, ήθη – έθιμα - παραδόσεις, αξίες κοκ).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ✓ Ιωσηφίδης (2003). Ανάλυση Ποιοτικών Δεδομένων στις Κοινωνικές Επιστήμες. Εκδόσεις Κριτική.
- ✓ Ζαϊμάκης Γ. (2005). Κοινωνικός Αποκλεισμός και Δίκτυα Προστασίας στη Σύγχρονη Πόλη.
- ✓ Ζαϊμάκης Γ. – Κανδυλάκη Α. (επιμ.), Δίκτυα Κοινωνικής Προστασίας, Μορφές Παρέμβασης σε Ευπαθείς Ομάδες και σε Πολυπολιτισμικές Κοινότητες. Αθήνα, Εκδόσεις Κριτική.
- ✓ Ζαϊμάκης Γ. (2018). Ερευνητικές διαδρομές στις Κοινωνικές Επιστήμες: Θεωρητικές - Μεθοδολογικές Συμβολές και Μελέτες Περίπτωσης. Πανεπιστήμιο Κρήτης, Εργαστήριο Κοινωνικής Ανάλυσης και Εφαρμοσμένης Κοινωνικής Έρευνας.
- ✓ Κυριαζή Ν. (1988): Η Κοινωνιολογική Έρευνα : Κριτική Ανασκόπηση των Μεθόδων και των Τεχνικών, Ελληνικές Επιστημονικές Εκδόσεις, Αθήνα.
- ✓ Κορρές, Κ. (2013). Ποσοτικές Ερευνητικές Προσεγγίσεις.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

- ✓ [Εθνική-Στρατηγική-για-την-Κοινωνική-Ένταξη-και-Μείωση-της-Φτώχειας-.pdf](#)
- ✓ <https://ec.europa.eu/eurostat>
- ✓ <https://www.statistics.gr/>
- ✓ Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος (Ε.Υ.Δ.Ε.Π.) Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας-Στερεά Κοινωνική Συνοχή, <https://www.socialsterea.gr/>
- ✓ Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, <https://pste.gov.gr/>
- ✓ Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), <https://www.statistics.gr/el/home>
- ✓ Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης & Καταπολέμησης της Φτώχειας, Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας, <https://ypergasias.gov.gr/wp-content/uploads/>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Έντυπο Ερωτηματολογίου προς Παραρτήματα Ρομά

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΣΤΕ – ΔΟΜΗ «ΓΕΦΥΡΑ»

Διεύθυνση Κοινωνικής Μέριμνας

Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής
Ένταξης – Δομή «ΓΕΦΥΡΑ»

Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Στερεάς Ελλάδας

«Έρευνα στα Παραρτήματα Ρομά της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας»

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

39
Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Μεθοδολογία της έρευνας

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η διερεύνηση των απόψεων των στελεχών και εργαζομένων των Κέντρων Κοινότητας με Παραρτήματα Ρομά και η ανάδειξη χρήσιμων συμπερασμάτων, τόσο ως προς τη λειτουργία, όσο και ως προς τις ανάγκες για την περαιτέρω υποστήριξη των πληθυσμών Ρομά. Επιπλέον, θα διαπιστωθεί κατά πόσο καλύπτονται τα αιτήματα και οι ανάγκες των Ρομά, εάν οι παρεχόμενες υπηρεσίες επαρκούν και πώς συμβάλλει το κάθε Στέλεχος ξεχωριστά στα Παραρτήματα Ρομά για την εκπλήρωση των ανωτέρω.

Ερευνητικά Ερωτήματα

Τα ερευνητικά ερωτήματα, τα οποία προέκυψαν προς περαιτέρω κοινωνιολογική μελέτη είναι τα ακόλουθα:

1. Τα Κέντρα Κοινότητας/Παραρτήματα Ρομά επιτυγχάνουν το στόχο της κοινωνικής ένταξης των Ρομά και προώθησης στην απασχόληση της συγκεκριμένης ομάδας πληθυσμού, παρέχοντας ικανοποιητική στήριξη και ενημέρωση σε θέματα πρωτοβάθμιας περίθαλψης υγείας, εκπαίδευσης ανηλίκων και ενηλίκων, στέγασης, κοινωνικής φροντίδας και διατροφής;
2. Τα Κέντρα Κοινότητας/Παραρτήματα Ρομά διαθέτουν την απαιτούμενη υλικοτεχνική υποδομή και το απαραίτητο εξειδικευμένο και καταρτισμένο προσωπικό; Αντιμετωπίζουν προβλήματα και δυσλειτουργίες;
3. Ποια είναι τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των πληθυσμών Ρομά που αναδεικνύονται μέσα από τη συνεργασία των στελεχών και εργαζομένων των Κέντρων Κοινότητας/Παραρτημάτων Ρομά μαζί τους;
4. Προέκυψαν δυσκολίες μέσα στην περίοδο αυτή της πανδημίας του COVID-19, της επισιτιστικής και ενεργειακής κρίσης και πως αντιμετωπίστηκαν;
5. Θα πρέπει να γίνουν αλλαγές/βελτιώσεις για την αποτελεσματικότερη λειτουργία των Κέντρων Κοινότητας/Παραρτημάτων Ρομά;

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Μεθοδολογική προσέγγιση

Θα ακολουθηθεί η **ποιοτική μέθοδος** διότι θεωρήθηκε η καταλληλότερη αναφορικά με τη συγκέντρωση των πληροφοριών και στοιχείων της λειτουργίας των Κέντρων Κοινότητας (Παραρτήματα Ρομά), μέσω διεξαγωγής συνεντεύξεων βασισμένες σε ημιδομημένες ερωτήσεις, από τις οποίες θα συγκεντρωθεί υλικό προς ανάλυση. Συντάχθηκαν 3 ερωτηματολόγια. Το πρώτο απευθύνεται στους/στις Προϊστάμενους/Προϊστάμενες Τμήματος ή Υπεύθυνους/Υπεύθυνες Έργου, το δεύτερο στους/στις Διαμεσολαβητές/Διαμεσολαβήτριες και το τρίτο στους/στις Συντονιστές/Συντονίστριες των Κέντρων Κοινότητας (Παραρτήματα Ρομά).

Στάδια διεξαγωγής της έρευνας

Η διαδικασία της διεξαγωγής του ερευνητικού σκέλους της παρούσας έρευνας συμπεριλαμβάνει τα παρακάτω στάδια:

- ◇ Προσδιορισμός στόχων έρευνας
- ◇ Προσδιορισμός ερευνητικών ερωτημάτων, στα οποία επιδιώκεται απάντηση μέσω της διεξαχθείσας έρευνας
- ◇ Προσδιορισμός πεδίου έρευνας
- ◇ Επιλογή ατόμων, στα οποία θα απευθύνεται η έρευνα
- ◇ Σύνταξη δομημένου ερωτηματολογίου
- ◇ Τηλεφωνική επικοινωνία με στόχο την ενημέρωση των αρμόδιων φορέων και ατόμων για την έρευνα που θα ακολουθήσει
- ◇ Σύνταξη και αποστολή συνοδευτικής επιστολής για την προετοιμασία των Κέντρων Κοινότητας (Παραρτήματα Ρομά) για την επικείμενη έρευνα
- ◇ Τηλεφωνική επικοινωνία για κλείσιμο ραντεβού και περαιτέρω ενημέρωση για όλες τις διαδικασίες που αφορούν τη διεξαγωγή της έρευνας

◇ Συμπλήρωση ερωτηματολογίου μέσα από τη διαδικασία συνέντευξης και συζήτησης ανάμεσα στους εμπλεκόμενους:

1. Προϊστάμενος Τμημάτων ή Υπεύθυνος Έργου Κέντρων Κοινότητας (Παραρτήματα Ρομά)
2. Διαμεσολαβητής ως εκπρόσωπος των πληθυσμών Ρομά
3. Συντονιστής Κέντρου Κοινότητας

Ερευνητικό Εργαλείο

Τα ερωτηματολόγια της έρευνας περιλαμβάνουν ερωτήσεις ανοικτού και κλειστού τύπου.

Οι ανοικτές ερωτήσεις αφήνουν στον ερωτηθέντα πλήρη ελευθερία να εκφράσει τις σκέψεις και τις απόψεις του. Συγκεκριμένα, το ερωτηματολόγιο του Προϊσταμένου/Προϊσταμένης ή Υπεύθυνου/Υπεύθυνης Έργου Κέντρου Κοινότητας (Παράρτημα Ρομά) αποτελείται από τέσσερις (4) ερωτήσεις κλειστού τύπου και δέκα (10) ερωτήσεις ανοικτού τύπου.

Επιπρόσθετα, το ερωτηματολόγιο του Συντονιστή/Συντονίστριας αποτελείται από έξι (6) ερωτήσεις κλειστού τύπου και δύο (2) ερωτήσεις ανοικτού τύπου.

Τέλος, το ερωτηματολόγιο του Διαμεσολαβητή/Διαμεσολαβήτριας αποτελείται από τέσσερις (4) ερωτήσεις κλειστού τύπου και τρεις (3) ερωτήσεις ανοικτού τύπου.

Και τα τρία ερωτηματολόγια αρχίζουν με τα προσωπικά στοιχεία των ερωτηθέντων (Όνοματεπώνυμο, Ειδικότητα, Δήμος και Ταχυδρομική Διεύθυνση).

Στη συνέχεια ακολουθούν οι ερωτήσεις κλειστού και ανοικτού τύπου. Μέσα από όλα τα ερωτήματα επιδιώκεται η πληρέστερη κατανόηση του έργου και των αναγκών των συγκεκριμένων Στελεχών (Προϊστάμενος / Προϊσταμένη Τμήματος, Διαμεσολαβητής / Διαμεσολαβήτρια και Συντονιστής / Συντονίστρια Κέντρου Κοινότητας Παράρτημα Ρομά). Επιπρόσθετα, επιδιώκεται η καλύτερη γνωριμία με την κουλτούρα των Ρομά και η ενημέρωση σχετικά με τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες των πληθυσμών Ρομά. Η έρευνα είναι κατά κύριο λόγο ποιοτική, πλην ελαχίστων ερωτημάτων που είναι ποσοτικά (αριθμητικά), επειδή δεν ήταν εφικτό να διατυπωθούν διαφορετικά (π.χ. «Πόσο χρονικό διάστημα εργάζεστε γενικά με πληθυσμούς Ρομά;»).

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

42
Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Α. Προϊστάμενοι / Υπεύθυνοι έργου Παραρτημάτων Ρομά

Όνοματεπώνυμο Προϊστάμενου/Προϊσταμένης Τμήματος ή Υπεύθυνου/Υπεύθυνης Έργου:

Τμήμα:

Ειδικότητα:

Κέντρο Κοινότητας (Παράρτημα Ρομά) Δήμου:

Έδρα-Ταχυδρομική Διεύθυνση:

Τηλέφωνο επικοινωνίας:

e-mail:

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

43
Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΣΗΣ ΠΣΤΕ – ΔΟΜΗ «ΓΕΦΥΡΑ»

ΕΡΩΤΗΣΗ 1: Πόσο χρονικό διάστημα εργάζεστε με πληθυσμούς Ρομά;

Αναφέρεται έτη εργασίας...

ΕΡΩΤΗΣΗ 2: Θεωρείτε ότι το προσωπικό στο Παράρτημα Ρομά επαρκεί;

A. Ναι

B. Όχι

Εάν όχι, γιατί;.....

ΕΡΩΤΗΣΗ 3: Κατά μέσο όρο ποιος είναι ο αριθμός των ρομά που εξυπηρετεί το παράρτημα σε καθημερινή βάση;

Αναφέρετε (Αριθμός):.....

ΕΡΩΤΗΣΗ 4: Έχετε παρακολουθήσει ποτέ κάποια κατάρτιση ή επιμόρφωση σχετικά με πληθυσμούς Ρομά;

A. Ναι

B. Όχι

Αν ναι, πόσες ώρες;.....

Για ποιο θέμα;

Από ποιον φορέα;

ΕΡΩΤΗΣΗ 5: Υπάρχει ανάγκη για επιδόματα;

A. Ναι

B. Όχι

Αν ναι, τι είδους; Εξηγήστε:.....

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

44
Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΡΩΤΗΣΗ 6Α: Οι ωφελούμενοι γνωρίζουν τι είδους δικαιώματα και τι υποχρεώσεις έχουν;

A. Ναι

B. Όχι

Εξηγείστε:.....

ΕΡΩΤΗΣΗ 6B: Υπάρχει κάποιος που τους ενημερώνει για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους;

Εξηγείστε:.....

ΕΡΩΤΗΣΗ 7Α: Όσον αφορά τις κτηριακές υποδομές σας καλύπτουν; Οι εσωτερικοί χώροι πώς είναι; Επαρκούν;

Εξηγείστε:.....

ΕΡΩΤΗΣΗ 7B: Οι πληθυσμοί Ρομά τι άποψη έχουν για τους χώρους; Είναι ευχαριστημένοι;

Εξηγείστε:.....

ΕΡΩΤΗΣΗ 8: Υπάρχει υλικοτεχνικός εξοπλισμός (γραφική ύλη, τηλέφωνα, υπολογιστές, ερμάρια, ντουλάπες κοκ.); Καλύπτεστε σε αυτό το κομμάτι;

A. Καθόλου

B. Λίγο

Γ. Αρκετά

Δ. Πολύ

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

45
Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΡΩΤΗΣΗ 9: Αναλαμβάνετε δράσεις και πρωτοβουλίες σχετικά με τους Ρομά;

A. Ναι

B. Όχι

Εάν ναι, σε τι είδος και επίπεδο από τα ακόλουθα;

A. Συμβουλευτική Απασχόληση

B. Υποβολή αιτήσεων

Γ. διανομή τροφίμων

Δ. άλλο.....

Εξηγείστε:.....

ΕΡΩΤΗΣΗ 10: Είστε ικανοποιημένος/η από την συνεργασία σας και την μέχρι τώρα πορεία σας με τους πληθυσμούς Ρομά;

A. Καθόλου

B. Λίγο

Γ. Αρκετά

Δ. Πολύ

ΕΡΩΤΗΣΗ 11: Υπάρχει διασύνδεση, σύμπραξη και αλληλεπίδραση με άλλους φορείς (ΜΚΟ, σύλλογοι, οργανώσεις κοκ.);

A. ΝΑΙ

B. ΟΧΙ

Εάν ναι, σε τι κλίμακα και με ποιους φορείς;.....

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

46
Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΣΗΣ ΠΣΤΕ – ΔΟΜΗ «ΓΕΦΥΡΑ»

ΕΡΩΤΗΣΗ 12: Τι δυσκολίες συνήθως αντιμετώπισαν οι πληθυσμοί Ρομά καθ' όλη την διάρκεια της πανδημίας του COVID-19, της ενεργειακής και επισιτιστικής κρίσης;

Εξηγείστε:

.....

Παρακαλούμε όπως μας αναφέρετε προτάσεις βελτίωσης της λειτουργίας του Παραρτήματος ΡΟΜΑ και της συνεργασίας με το Κέντρο Κοινότητας.

.....

Ευχαριστούμε πολύ για την συνεργασία.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

47
Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Β. Συντονιστές Παραρτημάτων Ρομά

Όνοματεπώνυμο Συντονιστή Παραρτημάτων Ρομά:

Ειδικότητα:

Κέντρο Κοινότητας (Παράρτημα Ρομά) Δήμου:

Έδρα-Ταχυδρομική Διεύθυνση:

Τηλέφωνο επικοινωνίας:

e-mail:

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

48
Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΡΩΤΗΣΗ 1: Πόσο χρονικό διάστημα εργάζεστε γενικά με πληθυσμούς Ρομά;

Αναφέρεται έτη εργασίας:.....

ΕΡΩΤΗΣΗ 2: Στο συγκεκριμένο Κέντρο Κοινότητας (Παράρτημα Ρομά) είστε:

- A. 1 έτος
- B. 2 έτη
- Γ. 3 έτη
- Δ. Πάνω από 3 έτη

ΕΡΩΤΗΣΗ 3: Οι ωφελούμενοι είναι ως επί το πλείστον άνδρες ή γυναίκες;

- A. Άντρες
- B. Γυναίκες

ΕΡΩΤΗΣΗ 4: Ποια είναι τα χαρακτηριστικά των Ρομά (ήθη-έθιμα, γλώσσες, χώρες καταγωγής κοκ.);

Εξηγείστε:.....

ΕΡΩΤΗΣΗ 5: Έχετε εντοπίσει καθόλου φαινόμενα παραβατικότητας και εγκληματικότητας λόγω ανεργίας, έλλειψης πόρων και συνθηκών διαβίωσης;

- A. Ναι
- B. Όχι

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

49
Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΡΩΤΗΣΗ 6. Υπάρχουν προγράμματα εξειδίκευσης, κατάρτισης και επιμόρφωσης ή έστω, θεωρείτε ότι γίνονται προσπάθειες πάνω στο συγκεκριμένο κομμάτι για το προσωπικό των Κέντρων Κοινότητας (Παραρτήματα Ρομά);

- A. Καθόλου
- B. Λίγο
- Γ. Αρκετά
- Δ. Πολύ

ΕΡΩΤΗΣΗ 7. Οι Ρομά ενδιαφέρονται για την υγεία τους; Όταν αντιμετωπίζουν κάποιο πρόβλημα υγείας καταφεύγουν είτε σε οικογενειακό γιατρό, είτε σε παιδίατρο για τα παιδιά τους;

- A. Ναι
- B. ΟΧΙ
- Γ. Δεν γνωρίζω/ δεν απαντώ

ΕΡΩΤΗΣΗ 8. Τι είδους δυσκολίες προέκυψαν σε εσάς (εάν προέκυψαν) μέσα στην περίοδο αυτή της πανδημίας του COVID-19;

Εξηγείστε:.....

Ευχαριστούμε πολύ για την συνεργασία.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

50
Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Γ. Διαμεσολαβητές Παραρτημάτων Ρομά

Όνοματεπώνυμο Διαμεσολαβητή Παραρτημάτων Ρομά:

Ειδικότητα:

Κέντρο Κοινότητας (Παράρτημα Ρομά) Δήμου:

Έδρα-Ταχυδρομική Διεύθυνση:

Τηλέφωνο επικοινωνίας:

e-mail:

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

51
Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΡΩΤΗΣΗ 1: Πόσο χρονικό διάστημα εργάζεστε γενικά με πληθυσμούς Ρομά;

- A. 1 έτος
- B. 2 έτη
- Γ. 3 έτη
- Δ. 3-5 έτη
- Ε. 5-10 έτη
- ΣΤ. Πάνω από 10 έτη

ΕΡΩΤΗΣΗ 2: Στο συγκεκριμένο Κέντρο Κοινότητας (Παράρτημα Ρομά) είστε:

- A. 1 έτος
- B. 2 έτη
- Γ. 3 έτη
- Δ. Πάνω από 3 έτη

ΕΡΩΤΗΣΗ 3: Τι είδους θέματα πραγματεύονται οι διαμεσολαβητές;

(ως απάντηση μπορείτε να επιλέξετε πάνω από μία)

- A. Εκπαιδευτικά
- B. Νομικά
- Γ. Εργασιακά
- Δ. Ιατρικά
- Ε. Άλλο

ΕΡΩΤΗΣΗ 4: Οι διαμεσολαβητές είναι επαρκείς για το συγκεκριμένο Κέντρο Κοινότητας (Παράρτημα Ρομά);

A. Ναι

B. Όχι

ΕΡΩΤΗΣΗ 5: Ποια είναι τα πλεονεκτήματα και ποια είναι τα μειονεκτήματα που προκύπτουν από την συνεργασία σας με τους Ρομά;

Εξηγείστε:.....

ΕΡΩΤΗΣΗ 6. Οι Ρομά εργάζονται στην πλειοψηφία τους, είναι άνεργοι ή έχουν περιστασιακές δουλειές;

Εξηγείστε:.....

ΕΡΩΤΗΣΗ 7. Απευθύνονται σε εσάς σαν διαμεσολαβητή, ώστε να τους βοηθήσετε να κάνουν αίτηση για προγράμματα κοινωφελούς εργασίας, συμβάσεις δίμηνες, πεντάμηνες, οκτάμηνες, voucher κοκ «που τρέχουν» στον ιδιωτικό και κυρίως στο δημόσιο τομέα;

Εξηγείστε:.....

Ευχαριστούμε πολύ για την συνεργασία.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

53
Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πίνακας περιεχομένων διαγραμμάτων και πινάκων

Πίνακας 1: Συμμετέχοντες στην έρευνα/ χρονικό διάστημα εργασίας τους με Ρομά.....	13
Διάγραμμα 1: Επάρκεια Στελέχωσης.....	14
Διάγραμμα 2: Κατάρτιση και επιμόρφωση.....	15
Διάγραμμα 3: Ανάγκη για επιδόματα	15
Διάγραμμα 4: Δικαιώματα και υποχρεώσεις ωφελούμενων	16
Διάγραμμα 5: Κτηριακές υποδομές.....	17
Διάγραμμα 6: Χώροι παραρτημάτων.....	17
Διάγραμμα 7: Επάρκεια υλικοτεχνικού εξοπλισμού.....	18
Διάγραμμα 8: Δράσεις και πρωτοβουλίες	18
Διάγραμμα 9: Ικανοποίηση και συνεργασία	19
Διάγραμμα 10: Διασύνδεση, σύμπραξη και αλληλεπίδραση	20
Πίνακας 2: Θέματα (Συνεντεύξεις Υπευθύνων Έργων / Προϊσταμένων).....	21
Πίνακας 3: Εισαγωγικά ερωτήματα Συντονιστών.....	22
Διάγραμμα 11: Χρονικό διάστημα εργασίας με Ρομά/Συντονιστές.....	22
Διάγραμμα 12: Χρονικό διάστημα εργασίας στο συγκεκριμένο παράρτημα.....	23
Διάγραμμα 13: Ωφελούμενοι	23
Διάγραμμα 14: Χαρακτηριστικά των Ρομά	24
Διάγραμμα 15: Φαινόμενα παραβατικότητας	25
Διάγραμμα 16: Εξειδίκευση – κατάρτιση και επιμόρφωση	26
Διάγραμμα 17: Υγεία και επισκεψιμότητα σε γιατρούς.....	27
Πίνακας 4: Εισαγωγικά ερωτήματα – Διαμεσολαβητές	28
Διάγραμμα 18: Χρονικό διάστημα εργασίας Διαμεσολαβητών με Ρομά.	29
Διάγραμμα 19: Χρονικό διάστημα εργασίας στο συγκεκριμένο Κέντρο Κοινότητας	29
Διάγραμμα 20: Θέματα που πραγματεύονται οι Διαμεσολαβητές	30
Διάγραμμα 21: Επάρκεια σε Διαμεσολαβητές	30